SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Рік 118, ЧИСЛО 6, П'ЯТНИЦЯ, 11 ЛЮТОГО 2011 РОКУ 1893 Vol. 118, No. 6, FRIDAY, FEBRUARY 11, 2011 $1.00

Пам'ятаймо про Україну!

Московський патріярхат в поході проти Української Церкви

Каплиця Російської Православної Церкви біля місця, де колись була Десятинна церква. *Фото: Володимир Мусяк*

Зенон Завада
(Київське Пресове Бюро)

КИЇВ – На самі Різдвяні свята Українська Православна Церква Московського патріярхату (УПЦ МП) посилила захоплення найбільших християнських святинь України, як і багатьох значущих церков, які ще досі не є в її власності.

У Києві під прицілом опинилися руїни Десятинної церкви та відновлений собор св. Софії, одні з найдавніших українських храмів, збудовані в часи розквіту Київської Русі під керівництвом князя Володимира Великого та його сина Ярослава Мудрого.

Собор св. Софії має статус національної заповідника та включений до переліку об'єктів світової спадщини ЮНЕСКО. Він не підконтрольний жодній християнській конфесії. Місце руїн Десятинної церкви, розташоване на Андріївському узвозі, не має власника, але Московський патріярхат незаконно спорудив там каплицю.

„Досить дивною виглядає претензія на Десятинний храм Московського патріярхату, адже він будувався за 150 років до першої згадки Москви як поселення. Ми вважаємо, що коли храм буде відновлений, він повинен належати Українській Церкві", – зазначив Єпископ Української Православної Церкви Київського патріярхату Євстратій (Зоря).

Проросійська влада на чолі з Президентом Віктором Януковичем надає УПЦ МП безпрецедентну урядову підтримку в спробах здобути контролю над найдорожчими історичними пам'ятками України.

За даними Релігійно-інформаційної служби України, УПЦ МП

(Продовження на стор. 16)

Верховний Архиєпископ УГКЦ Любомир кардинал Гузар залишає провідництво Церкви

КИЇВ. – Патріярх Української Греко-Католицької Церкви Любомир Гузар висловив баажння піти у відставку, і Папа Римський Бенедикт XVI зважив на арґумент, поданий блаженнішим Любомиром: незадовільний стан здоров'я.

Патріярх Української Греко-Католицької Церкви Любомир Гузар. *Фото: Ілля М. Лабунька*

У середу, 9 лютого, коли дане число „Свободи" ішло в друкарню, Київські засоби масової інформації повідомили, що офіційне оголошення про відставку мало бути оприлюднене 10 лютого.

77-річний Патріярх УГКЦ і кардинал Любомир Гузар очолює українських греко-католиків з січня 2001 року. Незважаючи на те, що титул предстоятеля дається довічно, Владика вже кілька років поспіль просив Папу Римського про відставку у зв'язку з погіршенням здоров'я.

Після відставки на його місце буде призначений тимчасовий адміністратор, а нового провідника Церкви оберуть протягом двох місяців на зборах Священного Синоду, на який з'їдуться єпископи з усього світу.

Українська Греко-Католицька Церква – найбільша з східньо-католицьких Церков. Вона налічує близько 5.5 млн. віруючих.

В столиці України не припиняються акції протесту

КИЇВ. – На Майдані Незалежности в Києві 3 лютого розпочався збір підписів громадян, які виступають за звільнення з-під варти колишнього міністра внутрішніх справ Анатолія Луценка і проти політичних репресій в Україні (фото ліворуч). 8 лютого працівники Національного заповідника „Софія Київська", представники громадських організацій і жителі Києва взяли участь в акції протесту проти указу Президента України, згідно з яким заповідник „Софія Київська" повинен перейти з-під опіки Міністерства регіонального будівництва під управління Міністерства культури. *Фото: УНІАН*

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Б. Тарасюк занепокоєний становищем українців у Росії

МОСКВА. — Голова Комітету Верховної Ради з питань європейської інтеґрації Борис Тарасюк занепокоєний становищем українців у Росії. Про це Б. Тарасюк сказав 5 лютого у Національному культурному центрі України у Москві під час зустрічі з українською діяспорою: „Мені болить, що російська влада так ставиться до українців Росії. Мене турбує сам факт того, що ніби в Україні існує влада, яка називає взаємини з Росією дружніми, формалізованими, яка готова поділитись не лише національними інтересами і багатствами України, а й повністю підняти „лапки". Виникає питання, чому саме зараз російська влада розпускає Федеральну національно-культурну автономію українців Росії? Чому саме зараз ідуть нападки на Об'єднання українців Росії (ОУР)? Чому ідуть напади на Бібліотеку української літератури?" Якщо російська і українська влада декларують, що ніколи ще такими тісними взаєминами між нашими країнами ще не були, то що ж ви робите щодо представників цієї нації в Росії?". Б. Тарасюк звернув увагу на гоніння на українські церкви в Росії. Коментуючи звинувачення ОУР в політичній діяльності, Б. Тарасюк заявив, що якщо „такими мірками підходити до половини російських організацій в Україні, то їх усіх треба закрити, тому що вони усі втручаються у внутрішні справи, порушують Конституцію, українське законодавство. Вони вирішують, яка територія України має бути без НАТО і чи проводити військові навчання. Вони фактично підривають територіяльну цілісність України, закликаючи до передачі Криму Росії. Але я думаю, що правильним буде, щоб ми закликали поважати права українців Росії, тим більше, що це прописано в законах Росії і є їх зобов'язанням", – додав він і повідомив, що за вислідами поїздки готуватиме низку депутатських запитів до українських міністерств і відомств з низкою запитань, що робить держава, щоб захистити права українців в Росії. *(УНІАН)*

СКУ закликає МЗС України оборонити українців в Росії

ТОРОНТО, Канада. — Як подають засоби масової інформації, Міністерство закордонних справ України (МЗС) повідомляє про свої ініціятиви щодо створення в Росії нової української громадської організації. Окрім того, у пресі з'явились неґативні коментарі МЗС України на адресу двох найбільших українських організацій Росії – Федеральної національно-культурної автономії українців Росії та Об'єднання українців Росії. Світовий Конґрес Українців (СКУ) 1 лютого привертає увагу до того, що такі коментарі МЗС України виходять саме в той час, коли ці громадські організації перебувають під тиском російських владних структур та відстоюють перед судами Росії право на продовження своєї діяльності. СКУ закликає МЗС припинити критику Федеральної національно-культурної автономії українців Росії і Об'єднання Українців Росії та натомість стати на їхній захист. СКУ також закликає МЗС припинити його почини щодо створення в Росії нової української громадської організації. „СКУ пригадує, що всілякі ініціятиви про створення українських неурядових організацій у діяспорі повинні виходити від українських громад, а не від урядових структур," – заявив президент СКУ Євген Чолій. *(Пресова служба СКУ)*

Голову ВСУ хочуть змусити піти з посади

КИЇВ. — Голову Верховного цуду України (ВСУ) екс-бютівця Василя Онопенка хочуть замінити людиною, льояльною до влади. На думку оглядачів, саме цим пояснюється активність Генеральної прокуратури (ГПУ), розгорнута останнім часом навколо особи В. Онопенка. Як стверджують експерти, кримінальні справи проти членів його родини ГПУ використовує як арґумент, щоб примусити керівника вищого судового органу країни піти у відставку. Після арешту наприкінці минулого року зятя В. Онопенка – чоловіка молодшої дочки Лади – у правоохоронців з'явились запитання до старшої доньки Ірини. 3 лютого проти неї було порушено кримінальну справу за статтею „шахрайство". І. Онопенко підозрюється у неповерненні 300 тис. дол., які вона разом з чоловіком приватно позичила у свого знайомого, керівника одного з українських банків. Розслідуючи справу, слідчі 4 лютого провели обшук у п'яти помешканнях, які належать родині В. Онопенка. Спробували обшукати, у тому числі, будинок самого голови Верховного суду. У жодному з приміщень І. Онопенко не виявили, а відтак у ГПУ не виключають, що доньку голови ВСУ буде оголошено у розшук. 7 лютого в ГПУ запевнили, що претенсій до самого В. Онопенка у прокуратури нема. Провідник партії „Батьківщина" Юлія Тимошенко назвала кримінальну справу проти доньки В. Онопенка „терором". „Здійснюється тиск і терор на главу Верховного суду, щоб він дав Вікторові Януковичеві приватизувати Верховний суд", – заявила Ю. Тимошенко перед черговим допитом в ГПУ 4 лютого. Як вона додала, для влади важливо отримати контролю над Верховним судом, якому повернено право розглядати касаційні скарги. Кримінальне переслідування рідних В. Онопенка розпочалося, коли 22 грудня 2010 року було порушено кримінальну справу проти його зятя, колишнього заступника міністра юстиції Євгена Корнійчука. В. Онопенко обійняв посаду голови (ВСУ) восени 2006 року. Він виступав з критикою реформи судової системи, здійсненої за Президента В. Януковича, зокрема критикував звуження повноважень ВСУ. В. Онопенко також заявляв, що не збирається іти у відставку і боротиметься за незалежність судової системи. *(„Голос Америки")*

ОБСЕ вказує українській владі на важливість свободи медії і демократії

ПАРИЖ. — Керівництво Організації з безпеки та співробітництва в Европі (ОБСЕ) наголошує на важливості дотримання демократичних стандартів та забезпечення свободи засобам масової інформації (ЗМІ). Цю болючу для української влади тему чинний глава ОБСЕ міністер закордонних справ Литовської Республіки Аудронюс Ажубаліс порушив під час переговорів з українськими урядовцями. Під час зустрічі з екс-прем'єром Юлією Тимошенко він також наголосив на неприпустимості переслідування владою опозиційних політиків: „Права людини, свобода слова та політичний плюралізм є ключовими для демократичного суспільства. ОБСЕ та мене особисто, як журналіста за фахом, не можуть не турбувати повідомлення щодо ситуації у цих сферах в Україні. Особливе занепокоєння викликає перешкоджання діяльності опозиції чинною владою України. Це є неприпустимим", – цитує слова керівника ОБСЕ офіційний сайт партії „Батьківщина". А. Ажубаліс також закликав українську владу співпрацювати з представником ОБСЕ з питань свободи слова і медії і висловив готовність Організації допомогти Верховній Раді розробити нове виборче законодавство. Водночас українські урядовці дають зрозуміти, що вважають несправедливими закиди у відсутності в країні демократії і свободи слова. Відповідаючи на критичні висловлювання, міністер закордонних справ (МЗС) України Костянтин Грищенко переконує, що не бачить підстав для занепокоєння. Керівник МЗС також запевнив, що для української влади захист журналістів та їх права на вільне висловлювання думки, є принципово важливими. *(„Голос Америки")*

У Верховній Раді вимагають відставки Д. Табачника

КИЇВ. — Парляментська фракція „Наша Україна-Народна самооборона" просить Президента України Віктора Януковича звільнити з посади міністра освіти, науки, молоді та спорту Дмитра Табачника, посилаючись на розроблений під його керівництвом законопроєкт про вищу освіту. „Вкотре звертаємо увагу, щоб Президент Віктор Янукович в інтересах української освіти якомога швидше відправив Д. Табачника у відставку", – заявив народний депутат України з фракції НУНС В'ячеслав Кириленко на ранковому засіданні парляменту 2 лютого. Ухвалення законопроєкту про вищу освіту, розробленого під керівництвом Д. Табачника, призведе до деґрадації освітньої сфери. Депутат також звернув увагу депутатів на те, що Д. Табачник має імунітет, який перевищує „імунітети будь-якого іншого члена команди Януковича-Азарова". 1 лютого кілька сотень студентів пікетували одну з будівель Верховної Ради з вимогою не ухвалювати нову редакцію закону „Про вищу освіту". *(Радіо „Свобода")*

Відзначення 65-річчя Закарпаття у складі України

КИЇВ. — Верховна Рада 3 лютого ухвалила постанову про відзначення 65-річчя входження Закарпатської области до складу України. Цей документ підтримали 316 парляментаріїв. Ним доручається Кабінетові Міністрів врахувати в проєкті змін до Державного бюджету на 2011 рік фонди для подолання депресивного стану і прискорення соціяльно-економічного розвитку Закарпатської области. Відповідні фонди уряд повинен також передбачити в Державному бюджеті і на наступні роки. Даною постановою також парлямент ухвалив рішення відсвяткувати на загальнодержавному рівні 65-річчя входження Закарпатської области до складу Української Радянської Соціялістичної Республіки. Зокрема постановою рекомендується органам місцевого самоврядування і виконавчої влади організувати урочисті збори громадськости, зустрічі з учасниками боротьби за звільнення Закарпаття, конференції та „круглі столи", присвячені висвітленню історичного значення цієї події. Закарпатська область була утворена у січні 1946 року. *(„Укрінформ")*

Перший в Україні навчальний центр з ендоскопічної хірурґії

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. —На катедрі хірурґії Дніпропетровської державної медичної академії на базі міської лікарні відкрито навчальний центр для проведення практичних занять з ендоскопічної хірурґії для інтернів та практикуючих хірурґів. За словами начальника головного управління охорони здоров'я области Валентини Гінзбурґ, завдяки цьому навчальному центрові хірурги матимуть змогу практикуватися та отримувати навички проведення малотравматичних, безкровних операцій. Такий навчальний центр – перший в Україні. Щомісяця в клясах центру безкоштовно можуть засвоювати практичні навички та отримувати нові знання 50 хірурґів різних медичних напрямків. Нове сучасне обладнання вартістю понад 600 тис. грн., придбане коштом области, розраховане для практичних занять з проведення хірурґічних операцій з застосуванням ендоскопічних методів у гінекології, ортопедії, нейрохірурґії, урології та інших напрямах медицини. *(„Укрінформ")*

В. Ющенко вирішив взятися за пам'ятник І. Мазепі

КИЇВ. — Колишній Президент Віктор Ющенко ініціює збір підписів на підтримку встановлення пам'ятника Іванові Мазепі у Полтаві. 7 лютого В. Ющенко нагадав, що пам'ятник І. Мазепі вже два роки як створений, однак, його досі не встановили. „Я переконаний, що полтавська земля повинна мати пам'ятник Іванові Мазепі", – зазначив В. Ющенко. Він висловив сподівання, що думка людей допоможе владі Полтави чітко визначитися в цьому питанні. Пам'ятник гетьманові вже виготовлений, верхня частина його, без п'єдесталу, знаходиться в Києві. Депутати Полтавської міської ради погодили установку пам'ятника на Соборній площі в Полтаві. Проте потім міська влада Полтави ввели мораторій на будівельні роботи на цій площі, тому виготовлений пам'ятник на даний момент встановлювати ніде. *(„Газета по-українськи")*

АКТУАЛЬНА ТЕМА

В інтернеті йде війна проти України

Я очам не повірив: невже таке можливе? Але ж людина свідчить! Активно працюючи у блогосфері, я не одразу зрозумів логіку „коментаторів", якими вона аж кишить. Хоча відчувалася певна їхня узгодженість. Особливо, коли це стосувалося українсько-російських стосунків, євроінтеґрації України чи, не дай Боже, НАТО.

В інтернетпросторі часто появлялися матеріяли про заанґажованість цих коментарів, про роботу цілих груп „коментаторів", головним завданням яких є або дискредитація автора чи його думки, або внесення деструкції у дискусію, щоб вона не відбулася, або просто інформаційне засмічення дискусійного поля різного роду інформаційним сміттям.

І ось знайомий звернув мою увагу на свідчення того, що це не домисли.

На блозі Андрія Хатановича появився матеріял, який, на мою думку, вартий уваги спільноти блогерів. Щоб не мали ілюзій і не сприймали це інформаційне сміття всерйоз. Але, разом з тим, такий стан справ ставить ряд проблем і перед дискутуючим співтовариством і перед адміністраторами сайтів. З одного боку маємо свободу слова, з іншого – от такі організовані Москвою структури.

І про свободу слова – нею найкраще колись скористалися більшовики і нацисти – щоб потім її повністю знищити.

Тарас Возняк,
головний редактор культурологічного журналу „Ї",
Львів

Нижче подаємо текст, вміщений 22 січня на блозі Андрія Хатановича під заголовком „Росіяни пропонують українцям підзаробити в інтернеті – попрацювати проти України на форумах" (переклад з російської мови: редакція Свободи")

Війна не на жарт, виглядає. Ще під час моєї молодости я працював в низці організацій, котрі так чи інакше підтримували російську громаду в Україні або ж займалися популяризацією російської культури.

Мабуть, тоді я й потрапив у поле зору функціонерів тих структур. Перевіряючи електронну пошту, виявив лист від тих „товарищей", в якому вони запропонували мені взяти участь у проекті „Русскій дом", при цьому навіть передбачалася пристойна фінансова винагорода. Я сконтактувався з представником – й ось що з того вийшло.

По-перше, мене повідомили, що настав час міняти ставлення укра-

(Закінчення на стор. 13)

20-річчя незалежности України – головна тема Альманаху УНСоюзу

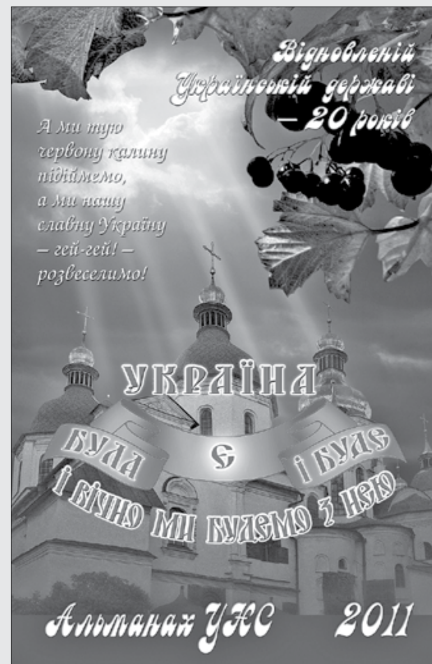

Як і в минулі роки, відразу після Різдвяних свят до домівок наших союзян і союзянок пошта розносить Альманах Українського Народного Союзу на нинішній рік – особливий тим, що 24 серпня будемо відзначати 20-річчя відновлення незалежної Української держави. Цьому ювілеєві й присвячений Альманах-2011, починаючи від двох теплих привітань, якими звертаються до нашої союзової родини президент УНСоюзу Стефан Качарай і головний редактор „Свободи" та „The Ukrainian Weekly" Рома Гадзевич.

Крім першого розділу, тематично визначального, про Україну, її історичний шлях до волі, про видатних українців, вірних синів і дочок свого народу, розповідають матеріяли всіх інших розділів.

Читачі довідаються чимало нового про голод в Україні 1921 року, про трагічний 1941 рік, коли „перші" совєти, відступаючи під ударами гітлерівських військ з західніх теренів України, встигли знищити тисячі невинних українських людей.

Сподіваємося також, що нікого не залишать байдужими розповіді, вміщені в розділі „Незабутні постаті" – зокрема про великого патріота України, козацького полковника Івана Богуна, про Маркіяна Шашкевича, Лесю Українку, Михайла Драгоманова, Василя Стефаника, полковника Євгена Коновальця, про юну підпільницю Віру Бабенко, вбиту більшовицькими карателями.

З нагоди 110-річчя від народження Михайла Ореста і 120-річчя від народження Юрія Клена вміщено добірки їхніх поезій.

Для багатьох читачів цікавими можуть виявитися і матеріяли розділів „Знати світ, любити світ" та „З незакінчених рукописів".

Просимо не тільки читати наш новий річник, але й ділитися враженнями від прочитаного, а також висловлювати поради щодо ідей і тем для наступних наших альманахів.

Редакція „Свободи"

Замість забороненої Федеральної автономії українців Росії створюється Всеросійська громадська організація українців

МОСКВА. – 6 лютого Посол України у Росії Володимир Єльченко повідомив засоби масової інформації, що до кінця лютого у Росії розпочне працю координаційна рада з підготування створення Всеросійської громадської організації українців. „Така координаційна рада буде невеликою за кількістю – вісім-12 українських активістів. Було б важливо, щоб до її складу увійшли представники кожного з восьми федеральних округів Росії", – сказав дипломат.

Посол зауважив, що координаційна рада розпочне підготування з'їзду, який завершить процес формування Всеросійської організації та обрання її керівництва, після чого відбудеться її реєстрація.

За його словами, під час зустрічі з українською діяспорою досягнуто висновку, що нову організацію мають очолити авторитетні представники української громади Росії.

За словами В. Єльченка, на зустрічі наголошувалося на важливості створення постійно діючого секретаріяту організації, який забезпечуватиме її поточну діяльність.

Посол зауважив, що представники діяспори під час зустрічі погодилися з тим, що закриття владою Росії двох українських організацій не в останню чергу стало результатом допущених помилок нинішнім керівництвом цих організацій.

Водночас, як підкреслив посол, більшість українських активістів наголосили на важливості докласти максимальних зусиль для збереження Об'єднання українців Росії (ОУР).

На переконання В. Єльченка, ситуацію з ліквідацією ОУР важливо виправити і посольство надаватиме максимальне сприяння цьому на рівні Міністерства закордонних справ Росії та Адміністрації Президента Російської Федерації.

„Ми спробуємо цю організацію зберегти, але паралельно з цим буде проводитись робота з створення нової Всеросійської організації українців. Можливо це буде робитися на базі існуючої ОУР чи на новій базі. Це має бути вирішено самими українцями Росії", – уточнив В. Єльченко.

Як відомо, 27 січня Верховний суд Росії ухвалив остаточне рішення про ліквідацію Федеральної національно-культурної автономії українців Росії.

Співголова ОУР Валерій Семененко: „Я цілком допускаю варіянт створення псевдоукраїнських організацій – завжди знайдуться „козачки", які підуть на це".

Міністерство юстиції РФ добивалося розпуску цієї організації у зв'язку з „виявленням порушень у господарській діяльності".

31 січня Верховний суд РФ за заявою Міністерства юстиції Росії призупинив провадження про ліквідацію Об'єднання українців Росії. Верховний суд Росії призупинив провадження за заявою Міністерства юстиції Росії про ліквідацію ОУР до розгляду заяви ОУР, поданої до Тверського суду Москви.

Низка експертів в Росії і Україні критикують пасивність української влади у зв'язку з закриттям громадських організацій та у ситуації навколо Української бібліотеки в Москві. Оглядачі називають реагування Києва млявим та пояснюють це небажанням псувати взаємини з Москвою.

Про причини такого розвитку подій розповів співголова ОУР Валерій Семененко:

„Усе робиться, щоб змінити керівництво. Взяти хоча б останні заяви МЗС України – нас особливо здивувало, що міністерство буде „допомагати українцям Росії створити українські організації". Вони уже є – понад 90 українських організацій об'єднані в ОУР, яка існує понад 19 років. Виявляється, їх для МЗС України не існує. Я цілком допускаю варіянт створення псевдоукраїнських організацій – завжди знайдуться „козачки", які підуть на це.

Нас підтримує Світовий Конґрес Українців. Президент СКУ Євген Чолій спеціяльно їздив у Брюсель заради цього судового переслідування українців Росії, зустрічався з головою Европарляменту, якому передав заяву й меморандум про необхідність захистити права українців Росії. Зараз СКУ вдався до широкого розголосу процесу. Зокрема, закликає представників Організації з безпеки і співробітництва в Европі звернути на це увагу, аж до того, щоб вони були присутні на цих судах". *(„Українська правда")*

В інтернеті створено сторінку „Народна війна"

КИЇВ.– Інтернет-сторінку „Народна війна", присвячену історії українського визвольного руху 1917-1932 років було представлено 8 лютого у приміщенні київського Товариства „Меморіял". В її основу покладено електронну версію одноіменної виставки, що експонувалася восени 2010 року в „Українському домі".

У 18 областях „Меморіял" скопіював понад 70 тис. документів в історичних та галузевих архівах, зокрема в розсекречених фондах архіву Служби безпеки України.

„Ця виставка – про боротьбу, що велася в кожній українській області, в кожному районі", – сказав голова київського „Меморіялу" Роман Круцик.

„Я не хотів би, щоб наша молодь виховувалася на брехні", – прокоментував відкриття сайту Віктор Ющенко.

На початку березня документи зможуть досліджувати англомовні та російськомовні користувачі. Розробники сподіваються, що інтернет-сторінка „Народна війна" стане посібником для молоді, яка хоче вивчати історію України без фальсифікацій. *(„Українська правда")*

АМЕРИКА І СВІТ

Президент Б. Обама підписав закон про ратифікацію СНО

ВАШІНҐТОН. — 2 лютого у Білому Домі Президент США Барак Обама підписав закон про ратифікацію нового договору з Росією щодо скорочення стратегічних наступальних озброєнь (СНО). Договір офіційно ввійде в силу 5 лютого, коли сторони обміняються підписаними документами. У церемонії, яка відбулася за лаштунками Мюнхенської конференції з питань безпеки 4-6 лютого, взяли участь Державний секретар США Гіларі Клінтон і міністер закордонних справ Росії Сергій Лавров. Договір передбачає зменшення кількости ядерних боєголовок далекого радіюсу дії, яких кожна сторона може посідати, від 2,200 до 1,550. Укладення нового Договору про СНО було однією з головних цілей закордонної політики Президента Б. Обами і частиною заходів його уряду щодо „перезавантаження" взаємин США з Росією. Чинність попередньої угоди з 1991 року вигасла у грудні 2009 року. *(„Голос Америки")*

Я. Гортяні обрано головою Державного самоврядування українців Угорщини

БУДАПЕШТ, Угорщина. — У Центрі української культури, освіти і документації 6 лютого відбулися установчі збори Державного самоврядування українців Угорщини (ДСУУ), головою якого вчетверте обрано Ярославу Гортяні. Установчі збори проходили в умовах конфронтації між обраними до органу самоврядування за списками Товариства української культури Угорщини (ТУКУ) 13 депутатами і вісьмома депутатами від Товариства зі збереження українських традицій „Київська Русь". Окремі представники депутатів фракції „Київська Русь" вже з початком засідання заявляли, що належать „до угорської, а не української нації", і вимагали проведення засідання угорською мовою. Навіть присягу вони склали угорською, на відміну від депутатів фракції ТУКУ. У засіданні установчих зборів взяли участь представники угорського уряду та Посол України в Угорській Республіці Юрій Мушка. Право на створення органів самоврядування національним і етнічним меншинам надає Конституція Угорщини та ухвалений 1993 року закон „Про права національних і етнічних меншин". У відповідності до закону, кожна з 13 національних і етнічних меншин Угорщини має право створювати всеугорський (державний) орган самоврядування. Такий орган обирається на установчих зборах депутатами, обраними до місцевих органів самоврядування національних та етнічних меншин. Завданням всеугорських органів самоврядування національних меншин є відстоювання інтересів меншини, турбота про розвиток їх освіти і культури. Згідно з останнім переписом населення 2001 року, в Угорщині проживає 5,070 українців, з них 3,366 є громадянами Угорщини. Вперше чотири органи місцевого самоврядування українців були створені 6 лютого 1999 року. За вислідами виборів 3 жовтня 2010 року, органи місцевого самоврядування українців зформовано у 23 населених пунктах. Обрані на місцевому рівні 92 депутати 9 січня цього року зформували новий склад центрального виборного органу – Державного самоврядування українців Угорщини, що налічує 21 депутата. *(„Укрінформ")*

В Ірані розпочався суд над американцями

ТЕГРАН, Іран. — За повідомленнями західніх засобів масової інформації, в Ірані 6 лютого розпочався суд над трьома американцями, яких звинувачують у шпигунстві і в нелеґальному перетині кордону у 2009 році. Інформаційні аґентства повідомляють, що суд розпочався за закритими дверима, з забороною на присутність будь-яких спостерігачів, включно з Послом Швайцарії Лівією Аґості, яка представляє інтереси США в Ірані. Іранські правоохоронці затримали громадян США Сару Шоурд, її нареченого Шейна Бауера та їхнього друга Джоша Фаталу у липні 2009 вздовж іранського кордону з північним курдським районом Іраку. Всі троє кажуть, що вони не знали, що перетинають кордон у цьому віддаленому гористому реґіоні. Іран звільнив С. Шоурд під заставу у вересні минулого року і дозволив її повернутися до США. Іранський уряд вимагав її присутности на судовому процесі, проте її судять заочно. У разі американців буде визнано винними, їм загрожує до трьох років позбавлення волі. *(„Голос Америки")*

Вийшли спогади Д. Рамсфелда

НЮ-ЙОРК. — До книгарень надійшла щойно видана книга мемуарів Доналда Рамсфелда, колишнього Секретаря Департаменту оборони у кабінеті Джорджа Буша протягом перших шести років. Д. Рамсфелд дав своїм спогадам назву з інтриґою – „Відоме й невідоме" – і стосується вона насамперед обставин, що вели до рішення Президента Дж. Буша почати війну проти режиму іракського диктатора Садама Гусейна. Загально визнаним фактом є те, що дані американської розвідки про наявність зброї масового знищення в Іраку виявилися помилковими, а вони були чільним приводом до війни. Д. Рамсфелд не відступає від своєї позиції, що війна, яка почалася навесні 2003 року, була справедливим актом повалення жорстокого режиму багдадського правителя. Д. Рамсфелд пише: „Я не маю жодного сумніву у тому, що, беручи до уваги факти, представлені тоді Президентові Дж. Бушеві, я б на його місці прийняв таке саме рішення… Позбавлення цілого реґіону брутального режиму С. Гусейна зробило світ стабільнішим і безпечнішим". Д. Рамсфелд пояснив свою позицію, сказавши: „Те, що нам відомо сьогодні, може допомогти змінити нашу думку щодо завтрашнього дня. Але це не може змінити того, що ми думали тоді, а тоді існувала доволі переконлива певність, що С. Гусейн мав ту зброю". *(Радіо „Свобода")*

М. Саакашвілі готовий налагоджувати взаємини з Росією

МЮНХЕН, Німеччина. — Президент Грузії Михайло Саакашвілі стверджує, що керівництво його країни готове зробити все можливе для того, щоб зняти напруженість у взаєминах з Росією, але Москва на це йти не хоче. „На жаль, шляхом нарощування військового потенціялу на окупованих територіях російське керівництво відмовляється від нашого заклику", – сказав М. Саакашвілі 6 лютого, виступаючи на Мюнхенській конференції з безпеки. За словами М. Саакашвілі, грузинське керівництво докладає серйозних зусиль для налагодження взаємин з населенням Абхазії і Південної Осетії. Президент Грузії, приїхав до Мюнхену для того, щоб ще раз повторити свій заклик до миру. При цьому він закликав закордонних колеґ до посередництва в переговорах з російським керівництвом. „Європейська і американська участь у грузинських справах дуже важлива для того, щоб повернути за стіл переговорів тих, хто досі дотримується доктрини військової переваги. Ми повинні відмовитися від уявлень про те, що так звані заморожені конфлікти можна вирішити тільки шляхом застосування сили", – сказав Президент Грузії, додавши, що на карту поставлено „майбутнє вільної та неподільної Европи". *(„Кореспондент")*

Д. Умаров взяв відповідальність за вибух у Домодєдово

МОСКВА. — Один з провідників чеченських повстанців Доку Умаров 8 лютого ствердив, що наказав своїм прибічникам влаштувати вибух на московському летовищі Домодєдово 24 січня. Тоді загинуло 36 осіб і 169 отримали поранення. Д.Умаров заявив, що вибух – це відповідь на „російські злочини на Кавказі". Він додав, що буде продовжувати подібні напади. Також Д. Умаров узяв на себе відповідальність за бомбовий напад у московській підземці у березні 2010 року. Тоді загинуло 39 осіб. Він твердить, що його люди здійснили вибух у потязі „Москва-Санкт-Петербург", коли загинуло 26 осіб. Д. Умаров – ватажок ісламістського угруповання „Емірат Кавказ", що охоплює весь Північний Кавказ. Він був міністром безпеки чеченського сепаратистського уряду у 1996-1999 роках. *(Бі-Бі-Сі)*

У Каїрі відбулося наймасовіше віче за час протестів

КАЇР, Єгипет. — Незважаючи на прогнози експертів про те, що протести в Єгипті поступово вщухатимуть, протестуючих стає все більше. Сотні тисяч осіб 9 лютого взяли участь у них.

Оглядачі називають це наймасовішим вічем з часу початку протестів 25 січня. Вимоги учасників протесту ті самі – відхід Президента Госні Мубарака, який вже 30 років керує Єгиптом.

Учасники протесту залишалися на вулицях до пізньої ночі, незважаючи на холодну погоду і комендантську годину. До протестуючих приєднався звільнений з-під варти менеджер компанії „Google" на Близькому Сході Ваель Гонім. Крім демонстрації у Каїрі, відбулися протести в інших містах Єгипту, зокрема Александрії і аль-Мансурі.

США закликають Єгипет скасувати надзвичайний стан. Віцепрезидент США Джо Байден під час телефонної розмови з своїм єгипетським колеґою Омаром Сулейманом звернувся з проханням негайно припинити арешти і побиття журналістів та учасників протесту, а також забезпечити свободу зібрань і висловлення думок.

Генеральний секретар ООН Бан Кі-Мун заявив, що влада Єгипту має прислухатися до вимог людей: „Народ Єгипту розчарований і закликає до рішучих реформ. Необхідно, щоб влада Єгипту, як і будь-яка інша країна світу, дослухалася до законних інтересів і прагнень свого народу. Мирне передання влади має вирішальне значення. Я сподіваюся, що справжній діялог між владою і народом приведе до початку цього процесу".

Верховний представник Европейського союзу з зовнішньої політики і безпеки Кетрін Ештон пропонує практичну допомогу у переданні влади новому урядові.

Тим часом Президент Єгипту Г. Мубарак створив комітети для нагляду за демократичними реформами в країні.

8 лютого віце-президент Омар Сулейман повідомив, що Г. Мубарак видав укази про створення комітету для опрацювання конституційних реформ та комітету для перевірки їх імплементації. Р еформи покликані пом'якшити правила обрання на президентську посаду і накласти обмеження на термін перебування при владі – це ключові вимоги єгипетської опозиції. О. Сулейман сказав, що Г. Мубарак також створив третій комітет для розслідування обставин кривавих сутичок минулого тижня між його прихильниками та антиурядовими активістами на площі „Визволення" у Каїрі. Покищо невідомо, хто входитиме до складу комітетів і як їх членів обиратимуть.

Н. Саркозі та Б. Обама закликали до швидкого передання влади в Єгипті – після того, як Президент Г. Мубарак заявив, що він не кандидуватиме на черговий президентський термін.

Президент Франції Ніколя Саркозі заявив 2 лютого, що він бажав би, щоб цей процес відбувся „невідкладно і без насильства". Н. Саркозі зробив цю заяву після того, як Президент США Барак Обама повідомив, що він заявив Г. Мубараку, що передання влади „мусить бути мирним і мусить розпочатися вже тепер".

У промові, яку 1 лютого передало американське телебачення, Б. Обама сказав, що передання влади мусить вести до вільних і справедливих виборів в Єгипті та що їх результатом має бути створення демократичного уряду, який відповідатиме прагненням єгипетського народу". *(Бі-Бі-Сі, „Голос Америки")*

„Свобода“ на коліні – доступне і багате джерело

Р. Л. Хомяк

ВАШІНҐТОН – Тре' зняти шапку і вклонитись усім, хто причинився до електронно-цифрової „Свободи“.

Недавно я був в Брюселі, в п'ятницю рано встав, поснідав і прочитав найновіший випуск „Свободи“, який щойно ішов на пошту в Ню-Джерзі. Паперова „Свобода“ з'явилась у моїй поштовій скринці у Вашінґтоні, мабуть, через п'ять-сім днів, а цифрова вже була на екрані мого комп'ютера в Брюселі. До речі, в моєму комп'ютері є десятки цифрових „Свобод“ – нових і старих, які я взяв з архіву.

Мені пригадується, коли 50 років тому я почав працювати в редакціях „Свободи“ і „The Ukrainian Weekly“, покійний головний редактор Антін Драган також займався репетиторством: він навчав мене про різні аспекти історії Українського Народного Союзу і його видань; про історію української Америки. Він витягав різні пропам'ятні книги з золотим друком на обкладинках. (Наші попередники уміли видавати елеґантні книги, які ще тепер красуються на полицях. Народ вичитував їх тоді; вони цікаві для читання й нині. В домах наших поселенців в Канаді і США ці видання прикрашали помешкання, і їхні власники нераз до них заглядали і показували нам, прибульцям третьої хвилі).

А. Драган також витягав підшиті річники „Свободи“ і вказував на цікаві матеріяли, які мали стати мені в пригоді при вивченні коріння газети і організації, яку ця газета створила: Руський Народний Союз, згодом – Український. Читати матеріяли в підшитій „Свободі“ не було легко: кожний річник – це була тяжка, велика – три фути висотою – книжка в твердій оправі. Тоді щоденна „Свобода“ виходила розміром, що в Америці називають „broadsheet“, тобто розміром „Ню-Йорк Таймс“. Такий річник нелегко тримати в руках.

Ще кілька років тому один історик в Україні просив мене скопіювати йому серію статтей зі „Свободи“. Я це здійснив у Бібліотеці Конґресу у Вашінґтоні з мікрофільмів. Тоді бібліотека мала вже „гай-тек“ для мікрофільмів: газетні сторінки з'являлись на екрані комп'ютера. Вибравши потрібний текст, я натискав ґудзик – і стаття друкувалась як ксерокопія, на принтері, який був поруч.

Тепер, маючи „Свободу“ в цифровому архіві, мені не треба їхати до Бібліотеки Конґресу. Газети з'являються на екрані комп'ютера на моїх колінах. Це можна б назвати – „Свобода“ на коліні.

Трохи більше, як рік тому, я наявно переконався в потужності цифрової „Свободи“, доступної в Інтернеті – себто по всьому світі. Один з моїх коментарів появився в п'ятницю, перед вихідними з нагоди Дня праці. Я тоді був у Галіфаксі, канадському атлантичному порті, і переглянув випуск з моїм коментарем в п'ятницю вранці. У вівторок я почав діставати електронні депеші про цю статтю з Мельбурну, з Австралії. (Не знаю, скільки місяців треба, щоб доставити „Свободу“ до Мельбурну кораблем, але вона доступна в Мельбурні тоді ж, як в Чикаґо і Вініпеґу, і в Мапуту в Мозамбіку (де також є українські поселенці, які, сподіваюся, читають найстаршу українську газету у світі). Я був засипаний „і-мейлами“ з Австралії і з інших континентів. До середи дістав 71 депешу і тоді перестав рахувати, хоч ще в п'ятницю після Дня праці вони надходили. Само собою, я всіх їх прочитав, зберіг. Така реакція на самотній труд писаки має дуже позитивні наслідки. Але також тут ясно, що мої кореспонденти не чекали на паперову „Свободу“, реаґували з матеріялу у цифровому форматі.

Вартість цифрового архіву „Свободи“ ще й та, що він має функцію, яку програмісти називають „пошук“– комп'ютер з величезною швидкістю шукає потрібне слово чи фразу в текстах з сотнями мільйонів слів.

Дякую вам, творці і фундатори цифрової „Свободи“, і за це.

Скажу, чому: я пригадував, що десь 30 років тому головний редактор „Свободи“ А. Драган надрукував статтю, яку тримав у своєму сейфі 25 років! Він це зробив кілька місяців після фатального XIII Конґресу Українців Америка (конвенції Українського Конґресового Комітету Америки). Автором статті був професор Борис Андрієвський, колишній голова Політичної Ради Закордонних Частин Організації Українських Націоналістів, себто ОУН(р), або бандерівців.

Я увійшов в електронний архів „Свободи“ і зробив пошук за гаслом „Борис Андрієвський“. За секунди довідався, в яких випусках газети з 1981 року ці матеріяли були публіковані. Далі я перебрав з архіву до мого комп'ютера потрібні числа „Свободи“ і почав читати статті, які протягом 30 років не бачив, тільки пригадував, що такі були.

Ще в 1956 році ред. А. Драган, який весь час намагався не допускати до роздорів в нашій громаді, переконав д-ра Б. Андрієвського не публікувати статтю про його розірвання з бандерівським рухом, зберіг її у своїй шухляді і опублікував аж у 1981 році.

Все це можна знайти у „Свободі“ на коліні“. Рекомендую починати з числа 24, від 6 лютого 1981 року, де на першій сторінці є вступ редактора А. Драгана про статтю, написану 25 років раніше! Це у газеті-щоденнику, якою тоді була „Свобода". Ці матеріяли варто б передрукувати нині або вмістити на якийсь інтернетівський сайт, щоб він був легко доступний – по всьому світі.

Ось одна з перлин др-а Б. Андрієвського з 1956 року:

„Ми стоїмо на переломі. І тільки від українських націоналістів залежить, чи процес дальшої атомізації поглибиться і викине нас на політичний смітник, чи ми, позбувшись вождизму, групового патріотизму і, стряхнувши з себе прах „івців», об'єднаємось у могутню когорту єдиного соборного Українського Націоналістичного Руху. Од нас залежить“.

Коли це писалось, ми мали три ОУН. Тепер їх стільки і в Україні і діяспорі, що треба думати про видання довідника усіх організацій українських націоналістів.

Я також не раз чув, що у „Свободі“ декілька разів друкувався Іван

(Закінчення на стор. 20)

ЧЕСНІ ГОЛОСИ РОСІЇ

1. Крізь хащі кремлівських брехень

Петро Часто

Та незаперечна обставина, що за сьогоднішнім україножерством в Україні, за всіма спробами, вже й зовсім неприховуваними, київської влади унеможливити українське національне відродження стоїть кремлівський путінсько-медведівський тандем і його потужний пропаґандивно-аґентурний апарат, мимовільно збуджує в українських душах ненависть не тільки до Москви, а взагалі до всього російського. Стає просто неможливо дивитися у той бік спокійно, без упередження, а тим більше – чекати звідти чогось доброго. Тому зараз відчуваю, що повинен просити наших читачів на хвилину забути це наше – ой, небезпідставне! – українське наставлення до Росії і почути в ній ті голоси, котрі у нещадній війні між кривдою і правдою вповні збігаються з нашими голосами.

Один з них – о. Яків Кротов, московський інтелектуал, богослов, історик Церкви, коментатор євангельських текстів, публіцист, автор веб-сайту „Бібліотека Якова Кротова“ (krotov.info), ведучий програми „ З християнської точки зору“ на Радіо „Свобода“. З протесту проти безбожно-одержавленого московського православ'я перейшов, разом з усім своїм приходом, до Української Автокефальної Православної Церкви й тепер є священиком її Харківсько-Полтавської єпархії.

Як приклад мужньої, невгодної для Кремля публіцистики о. Якова досить перекласти уривок з його дуже актуального під цю пору есею „Молитва за Бандеру“. Але спершу – коротенька передмова. Коли Архиєпископ УАПЦ Ігор Ісіченко відслужив Панахиду за жертв Другої світової війни, російська преса – а вся вона рабськи залежна від Кремля – повідомила про ту подію лише часточку правди – що, бач, Владика Ігор посмів по-християнськи пом'янути „бандерівців“, хоч насправді він тоді молився за всіх – за полеглих вояків Совєтської армії, польської Армії Крайової і Української Повстанської Армії. Відповідаючи на закиди кремлівських спотворювачів історії, котрі всіх учасників національно-визвольної боротьби в Україні в роки Другої світової війни вважають „німецькими коляборантами“, о. Я. Кротов пише:

„А чи ті росіяни, що засуджують українців за компроміс з нацизмом заради досягнення в майбутньому незалежності України, засуджують комуністичних вождів за компроміс з нацизмом в 1939 році, за договір з Гітлером, після якого почалася Друга світова війна, а СРСР загарбав східні землі тодішньої Польщі, Литву, Латвію, Естонію? Ні, вони вважають такий компроміс дозволеним політичним засобом. Дозволеним для Росії, а більше ні для кого...

...Кремлівська пропаґанда десятки років видавала „бандерівців“ за катів. Те саме вона чинила і чинить нині щодо всіх, кого оголошує ворогами. Ця пропаґанда намагається політизувати і націю, і релігію, пов'язуючи віру в Бога і вірність Росії з безумовною льояльністю до російської влади. Помиями поливали Миколу Бердяєва і о. Олександра Меня, борців за незалежність Литви і Латвії, Естонії і України, Чечні і Грузії.

Затурканий цим систематичним ошуканством мешканець Росії запитає: невже радянська пропаґанда завжди брехала? Може, вона хоч би про „бандерівців“ казала правду? Ні, – про „бандерівців“ вона брехала навіть більше, ніж про троцькістів і дисидентів.

Не завжди доконечним є вивчати документи, аби розпізнати брехню. Іноді досить тверезо вслухатися в мову пропаґандистів. Під час війни і поротягом багатьох років після неї, та ще й тепер, українців, котрі билися проти Червоної армії, називали „українсько-німецькими націоналістами“. Це діяло на тих, в кого рідні чи близькі загинули від рук німців, хто був засліплений горем. Сьогодні, однак, абсурдість такого вислову очевидна.

Серед борців за незалежність України були прихильники тимчасового союзу з німцями заради визволення від Росії. Одначе, саме Степан Бандера був категоричним противником такого союзу. І саме через це він розійшовся з іншими провідниками патріотичнго українського руху.

30 червня 1941 року бандерівці у Львові проголосили створення незалежної Української держави, а 5 липня за наказом Гітлера ґестапо заарештувало Бандеру. 9 липня був арештований Ярослав Стецько, керівник незалежного українського уряду. Ґестапо почало знищувати членів ОУН. Брати Бандери загинули в Освенцімі, а сестер совєти згодом заслали в Сибір...“.

Цікаві і цінні висновки о. Я. Кротова щодо тієї фундаментальної різниці у психології українців і росіян, котра нині безпосердньо спричинює не менш фундаментальну різницю в політичній культурі обидвох країн:

„...Не тільки в пропаґанді зверху полягає причина ворожости більшости росіян до „бандерівців“ і до української боротьби за незалежність. В Росії не зформувалася культура боротьби за свободу знизу, без наказу чи бодай схвалення з боку чиновників. Навіть „велику жотневу соціялістичну революцію“ здійснили „під керівництвом“. Тому вона стала тільки заміною осіб при владному кермі, а не кроком на шляху до свободи. Тим часом боротьба українців за незалежність велася знизу, всупереч тискові і заборонам держав, між якими Україна була поділена.

Відсутність досвіду визволення знизу пояснює й те, чому з такою готовністю в Росії вірять, що всі поголовно українські патріоти були антисемітами. Російський досвід – це досвід централізації, знищення іншої думки, досвід життя згідно з ідеологією, даної зверху. Вільнодумство вважається шкідливим. Український же досвід – европейський, досвід співпраці людей, котрі зберігають різниці у поглядах щодо багатьох питань, о'бєднуючись у тому, що вважають найголовнішим для справи. Пропаґандисти Кремля тому з особливою ненавистю писали й пишуть про бандерівців, що сама кремлівська влада мріяла про

(Закінчення на стор. 13)

Радість національного оновлення

Останнім часом у „Свободі" усе частіше вміщуються надіслані з України ілюстровані повідомлення про народні свята, фестивалі, виставки народного мистецтва. Складається враження, що саме такі події відбуваються тепер в усіх містах і селах краю. І це правда. Звичайно, українці не тільки співають і танцюють, але саме цим проявам мистецтва віддають свій хист і час. Причина такого захоплення фольклором зрозуміла. Адже це, властне, і не фолкльор у його етнографічному сприйманні, а відновлення національного мистецтва, оновлення української душі.

Впродовж важких десятиліть культура українського народу була цензурована і дозована комуністичними ідеологами лише для епізодичного показу. Існувало кілька хорів та танцювальних ансамблів, але їхні виступи обов'язково починалися з прославлення комуністичної ідеї та її апологетів. Народна пісня чи танець дозволялися лише з присмаком гумору, як данина напівзабутому минулому. Талановитих артистів швидко переманювали до Росії, з радянським репертуаром. Українська мова старанно прилаштовувалася до російської, як найбільш досконалої і „правильної". Народні майстри мали різьбити чи малювати „героїв війни та праці", зображувати щастя „розвинутого соціялізму". Замість селян з'явилися колгоспники, молодь замінили жовтенята та комсомольці. При появі немовлят влаштовували не хрестини, а октябрини або звіздини, даючи дітям чудернацькі імена.

Закордонне українство бачило таке руйнування і намагалося зберегти на чужині усе те, чим жили діди і батьки, щоб потім передати цей доробок народові в Україні. Коли стався розпад СРСР, випала нагода такого передання. Але завдання було не з легких: покоління українців виросли в СРСР за умов посиленого психічного впливу і не могли відразу повернутися до недавно забороненої справжньої культури.

Після здобуття Україною незалежности почався новий етап розвитку українського суспільства. Головною особливістю сучасного періоду можна вважати його перехідний характер. В суспільстві склалася нова соціокультурна ситуація, яка характеризується іншими соціяльно-економічними умовами, характером взаємин між людьми. У той же час серйозно вплинула на всі сфери культурного життя економічна криза, яку пережила Україна в кінці XX ст. Держава не мала достатніх можливостей для розвитку книгодрукування, кінематографії, театру, сценічного мистецтва. Водночас за таких обставин зросли можливості аматорського мистецтва, яке не вимагало бюджетних фондів.

Мало минути 20 літ, щоб виросло нове покоління, яке сприйняло українську культуру як свою, природну, єдину. От і рушили тисячі юнаків та дівчат до танцю та співу. Повернулися заборонені пісні визвольних змагань, оновилося народне мистецтво. Відроджується майстерність не тільки різьбярів чи гончарів, а й мистецтво вишивання, в'язання, плетіння з соломи, інкрустування та ін.

Можливо, хвиля такого захоплення з часом вгомониться і новітні для сучасних українців і звичні для закордонного українства, пісні і танці теж з стануть повсякденним явищем на святах і фестивалях, але назавжди залишиться незборимий потяг саме до народного танцю, співу, майстрування. Радіймо разом з Україною!

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році — Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич
Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com
Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net
Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

ЛЮТИЙ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Школа розстріляних талантів

Головний корпус і церква Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького.

6 лютого 1921 року серед перших в Україні розпочав діяльність Черкаський інститут народної освіти, який мав один факультет – соціяльного виховання, який складався з природничого, фізико-математичного та історико-філологічного відділень. В інституті навчалося 214 студентів, викладання вели три професори і приват-доценти та дев'ять викладачів. Так 90 років тому народився Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького.

Насправді початок університету було закладено раніше, коли у 1912 році в Черкасах була створена вчительська семінарія, яка готувала фахівців з середньою педагогічною освітою. У 1919 році місцева інтеліґенція вирішила на базі семінарії відкрити в Черкасах вищий педагогічний заклад, але політичні події дещо загальмували здійснення ідеї.

У 1925 році відбувся випуск перших 27 фахівців з вищою педагогічною освітою. У подальшому інститут закінчували щорічно 35-36 осіб. В 1933 році інститут народної освіти було перетворено на педагогічний інститут з чотирма факультетами, а з 1938 року при ньому функціонував ще й дворічний учительський інститут.

Саме на 1930-ті роки припадає навчання в інституті талановитих уродженців Шевченкового краю, серед яких були й ті, кому судилося увійти в когорту „розстріляного Відродження". З села Лозуватки біля Звенигородки приїхав Степан Бен (Бендюженко), який на той час вже закінчив учительську семінарію в Шевченковій Кирилівці. 1929 року він був заарештований і ув'язнений у справі Спілки Визволення України, вдруге заарештований 1937 року і у жовтні розстріляний.

У Черкасах став вчителем Кирило Коршак (поет Олександер Лан), який народився в селі Дирдині, біля Городища, вчителював, а потім досліджував трипільську культуру. Арештований у 1934 році, страчений у 1937 році.

Український прозаїк, сценарист і перекладач Микита Шумило з села Михайлівки біля Кам'янки після навчання в Черкасах 10 років учителював по селах Черкащини. Пізніше жив у Харкові, де належав до літературної організації „Плуг". Йому пощастило уникнути репресій. А от Федір Жарко, теж з Михайлівки, математик, під час Другої світової війни під Києвом потрапив у німецький полон, але був відпущений. У 1946 році його, на той час соліста капелі „Думка", арештували і вислали на 10 років, за доносом його приятеля Анатолія Хорошайла – на Колиму. Звільнили в 1953 році.

З інститутом пов'язана діяльність проф. Максима Бернацького, який замолоду служив у війську Центральної Ради, пізніше був членом „Просвіти", а в 1942-1943 роках редаґував на Донбасі українську газету „Нове життя", співпрацюючи з підпільником Євгеном Стаховим. За присудом НКВД він був розстріляний 15 квітня 1945 року.

В кінці Другої світової війни, у березні 1944 року, інститут відновив свою діяльність. Згодом з'явилися нові факультети: фізичного виховання, чужоземних мов, російської та української філології, історичний.

6 жовтня 1995 року Кабінет міністрів України прийняв постанову про створення на базі інституту університету ім. Богдана Хмельницького. У 2003 році університетові надано статус національного.

Набуття статусу державного університету відкрило широкі можливості для підготування не тільки вчителів, а й фахівців різних спеціяльностей, зокрема з англійської і німецької мов, хемії, правознавства, народознавства, програмного забезпечення обчислювальної техніки і автоматизованих систем, соціяльної педагогіки, економічної теорії.

Сьогодні в університеті навчається близько 6,000 студентів не тільки з України, а й з Казахстану, Узбекистану і Туркменії. Тут здобули вищу освіту відомі поети новітніх часів – Михайло Масло, Іван Дробний, Марк Вейцман, Наталя Віргуш, Ляля Рубан, Володимир Гаптар та інші. Уже багато років університет очолює доктор педагогічних наук, дійсний член Міжнародної слов'янської академії освіти ім. Яна Коменського, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, Заслужений працівник народної освіти України, проф. Анатолій Кузьмінський.

Л. Хм.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Куди йдемо, панове?

Коли 20 років тому розвалився Радянський Союз і постала Українська держава, всенародним голосуванням було встановлено, що незалежність України була абсолютним бажанням її населення. Такий стан речей підбадьорив кожного, хто мав стосовно України добру волю, і обнадіював всіх, хто думав про добре майбутнє для українського народу.

Не забулося. Сьогодні варто придивитися до того, яким бачили футурологи майбутнє світу в той час і яким бачать сьогодні, та й спробувати встановити провідні лінії для українства. Зокрема передбачалося світле майбутнє для Туреччини, Індії, Мексики, Америки і Польщі. Колишні мусульманські республіки СРСР під впливом Туреччини теж мали б неабиякий розвиток.

У Мексиці і Південній Америці через посилену народжуваність, і в зв'язку з цим зростання динаміки мовного та етнічного потенціялу цих народів теж обіцяли піднесення.

Про Китай футурологи думали неґативно, бо там, мовляв, величезна маса людей і втримати їх всіх в послуху центральній владі виявиться неможливим.

Для України футурологом став письменник, культурний діяч та ідеолог літературного процесу Микола Хвильовий, який в 1930-их роках кинув гасло „Геть від Москви!". За це його цькувала Комуністична партія. Він був доведений до самогубства. Але перед смертю М. Хвильовий встиг накреслити футурологічний проєкт для України, за яким вона могла б стати стрижнем і надхненницею „Азійського ренесансу", тобто відродження пригноблених, занедбаних і зрусифікованих азійських радянських республік.

М. Хвильовий виявився бодай частинно пророком, бо і Україна проголосувала за свою незалежність, і Радянський Союз розлетівся.

Росія, однак, не позбулася імперських амбіцій, незважаючи на те, що світ загалом йде в протилежному напрямі. В'єтнам, Альжир, Індонезія, Південна Африка, Анґоля та інші колишні колоніяльні поневолені держави сьогодні стали найкращим прикладом визволення. Однак, Україна цим шляхом свободи якщо йде, то кволою ходою.

Україна сьогодні не може бути нікому ідеологічним орієнтиром, бо вона під проводом сучасного уряду хоче бути „позаблоковою державою", одночасно утримуючи на своїй території російську військово-морську базу, беручи участь у російських військових парадах, надаючи російській мові мало не повний статус. Росія силоміць утримує своє панівне становище в Чечні, в Інґушетії, Даґестані, загрожує Грузії, де підтримує сепаратистські рухи.

Українська політика, зовнішня і внутрішня, – це гра на складній психологічно-політичній шахівниці. Зовнішньополітичний апарат України повинен, нарешті, керуватись думками таких українських ідеологів, як М. Хвильовий, Симон Петлюра, Степан Бандера та інші, а не їздити щоразу до Москви „по розум" і не наступати знову на ті самі граблі.

Хочу подати на розгляд громади термін „укроцентризм", бо термін „націоналізм" в сучасній російськомовній семантичній транскрипції втратив своє доброякісне значення.

Василь Рождественський,
Вудгевен, Мишиґен

Пропонуємо встановити у Києві монумент „Україна-Фенікс"

Модель монумента, який запропонувала встановити на Майдані Незалежности у Києві скульптор Міртала Пилипенко, має назву „Україна-Фенікс". Хоч на конкурсі проєктів для головної площі столиці не було нічого більш філософськи глибшого і художньо виразнішого, жюрі чомусь проіґнорувало цей твір, віддавши перевагу досить банальному. Ось яке враження справив тепер відреставрований Майдан Незалежности на головного героя роману Ліни Костенко „Записки українського самашедшого": „Велетенський бутафорський глобус обертається над галактикою барахла… А над усім цим… – кам'яна каплиця, на каплиці колона, на колоні куля, на кулі ноги, на ногах дебела дівка у плахті… Незалежність у сусальному золоті. Круто".

Проєкт диплому з скульптурою „Україна-Фенікс".

Твір М. Пилипенко продовжує вражати й радувати всіх, хто побував на виставках її робіт. Одна з копій зберігається у постійній експозиції музею Харківської національної академії міського господарства, колектив якої має намір на основі її спорудити монумент на честь Незалежности й Соборности України. Харків – рідне місто М. Пилипенко. Після того, як у більшовицьких катівнях загинув її батько – літератор і засновник Спілки селянських письменників „Плуг" Сергій Пилипенко, родина змушена була еміґрувати до США.

Світове українство шанує М. Пилипенко як автора напрочуд поетичних і образних скульптур та вражаючих скульптурною пластикою поезій. У неї що не твір – то філософський символ буття людини у безмежжі простору й часу. Позбавлені натуралістичних деталей, її роботи межують з епосом, міцно вкоріненим в українську землю.

Надсилаючи до „Свободи" фотографію скульптури „Україна-Фенікс", сподіваємося, що вона сподобається усім однодумцям. Залишається лише пояснити напис на знімку: „Поборник Незалежности й Соборности України". Його зробив оргкомітет акції, яка теж має назву „Україна-Фенікс". Ідею використати зменшене зображення скульптури як почесну відзнаку для самовіддданих сучасних поборників Незалежности й Соборности України подали відвідувачі виставки робіт М. Пилипенко, яка багато разів експонувалася у Києві та інших містах.

Упродовж ряду років ми безуспішно прагнули зацікавити цією ідеєю керівників держави, найвпливовіших політиків та громадських діячів, авторитетні благодійні фонди, але наші сподівання виявилися марними. Самотужки ж нашому оргкомітетові не під силу встановити почесне звання всенародного визнання „Поборник Незалежности й Соборности України", яке б за своїм статусом дорівнювало Національній премії ім. Тараса Шевченка. Для цього слід створити комітет з авторитетних особистостей, який мав би щорічно визначати номінантів на таку відзнаку, виготовити зменшені моделі скульптури та медалі з її зображенням, дипломи та почесні грамоти, влаштовувати їх урочисте вручення лавреатам.

Маючи лише унікальну модель нагороди та привабливу ідею, ми прагнемо через оприлюднення її знайти тих, хто візьме на свої плечі весь тягар здійснення патріотичного задуму. Це, на нашу думку, можуть бути політичні партії чи громадські організації на зразок козацьких товариств, благодійних фондів, спонзори та меценати соціяльних програм. Здійснити задумане можна й об'єднаними зусиллями людей, для яких Незалежність і Соборність України не просто слова, а переконання.

Ми будемо раді почути зауваження, пропозиції чи поради. Свято віримо, що Україна постане з попелу, як птиця Фенікс, і відродиться як велика незалежна й соборна держава.

Чекаємо ваших листів на електронну адресу: Ukraina-feniks@ukr.net.

Станіслав Змієвський,
Одеса

Пам'ятаємо про Великий голод

Дитяча літературно-видавнича студія „Ганнуся" продовжує просвітницький проєкт „Пам'ятаймо про Голодомор 1932-1933 років", друкуючи і розповсюджуючи на полтавських та інших теренах тематичну літературу про цю трагедію.

Зокрема видано книгу „Тридцять третя сльоза України" про знищення українських дітей московськими окупантами у ті жахливі роки. Ця книга користується незмінним попитом і перевидавалася вже тричі.

На основі текстів книжки полтавська композиторка Тамара Оскоменко-Порулава написала ораторію „Тридцять третя сльоза України" для сопрано, баритона, хору та оркестри, партитура якої теж видана. Видавнича студія „Ганнуся" забезпечила цими виданнями всі бібліотеки, школи та культурно-освітні заклади краю.

Дитяче національно-виховне об'єднання відчуває постійну практичну опіку й допомогу з боку Шкільної ради у США, якою керує провідний освітянин сучасности Євген Федоренко.

Зокрема систематично надходить часопис „Рідна школа", а також пакунки з цінною навчальною і просвітницькою літературою, яка не лише поповнює книжковий фонд Діяспорної бібліотеки ім. Галини Король, а й є неоціненним допоміжним матеріялом у виховному процесі.

Нещодавно надійшла чергова посилка з книгами та журналами.

Анатолій Сазанський,
Миргород, Полтавська область

Ця стаття – як Панахида

Дякую за статтю Левка Хмельковського „Чернігівські протоколи трагедії", про розсекречення архівів НКВД в Городнянському районі Чернігівської области, поміщену в „Свободі" 31 грудня 2010 року.

Це була ніби Панахида про закатованих московсько-більшовицькими посіпаками невинних жертвах. Нехай вони з Богом спочивають.

Микола Підлісний,
Оро-Стейшен, Онтаріо, Канада

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Відзначили День Соборности України

НОРТ-ПОРТ, Фльорида. – Українська громада в південно-західній частині Фльориди 23 січня відзначила день Соборности України в Українському осередку ім. св. Андрія.

Після виконання гимну США свято урочисто відкрила голова громадського комітету Галина Ліснича, яка розповіла про важливість дати 22 січня 1918 і 1919 років у житті українського народу і в здобутті незалежности Української держави.

Ведуча Віра Боднарук представила учасників монтажу „22 січня" (автор – Олена Рузайкина, учителька української мови з Феодосії в Криму).

Ведучою монтажу була сама авторка, а виконавцями віршів – Тарас Роман, Аріяна і Мія Алени, Ірина Жизномирська і Галина Король. Вони виконали вірші Дмитра Павличка, Християни Лисовецької, Олеся Лупія, Олекси Кобця,

Виконавці монтажу та злучений хор з дириґенткою Любою Інґрем.
Фото: Віктор Лісничий

На сцені – Маркіян Гром'як і Аріяна Ален.
Фото: Віктор Лісничий

Василя Симоненка, Віри Ворскло та Ліни Костенко. Мелодії українських пісень грав на трубці Маркіян Гром'як, а на акордеоні – Володимир Шпічка.

Злучений хор під дириґентурою Люби Інґрем, при супроводі на фортепіяні Ореста Лазора, виконав пісню „Живи Україно!" та молитву „Боже Великий, Єдиний". Присутні, взявшись за руки на знак злуки всіх земель України в одній суверенній державі, заспівали гимн України.

Опісля, при каві й солодощах, була нагода зустрітися з приятелями і поділитися враженнями від програми.

Віра Боднарук

Святкові імпрези відбулися в українських громадах

КЛІВЛЕНД

Під час концерту в церкві св. Стефана.

До української громади Великого Клівленду приїхали на Різдво Заслужений артист України, бандурист Остап Стахів, голова Української громадської організації „Четверта хвиля" в Америці. О. Стахів раніше жив у Клівленді, а тепер живе, в основному, у Львові, де обраний депутатом обласної ради. До Америки він приїхав як артист і громадський діяч.

Слухачі „Українського радіо" мали нагоду слухати рідні пісні у виконанні О. Стахова, побувати на різдвяних концертах з його участю.

На початку січня відбулося засідання круглого столу „Четвертої хвилі", на якому було обговорено ряд важливих політичних питань, що стосуються України. Засідання відбулося у Свято-Покровському культурно-громадському центрі, в Пармі. О. Стахів охарактеризував загально-політичну обстановку в Україні як депутат Львівської обласної ради та представник Всеукраїнського об'єднання „Свобода", головою якого є Олег Тягнибок. Учасники круглого столу узяли участь в дискусії.

У церкві св. Стефана у Брансвіку відбувся концерт Різдвяних колядок „Вселенна, веселися" з участю О. Стахова. В акапельному виконанні слухачі почули ряд колядок, які співали Людмила Вебер, Наталія Щеглюк, Соломія Стахів, Зенон Чайковський, Ігор Гнида та Лілія Кисіль.

Завершальним акордом різдвяних зустрічей О. Стахова став концерт у церкві св. Йосафата у Пармі.

Віра Іваницька

ҐАРНЕР, Північна Каролайна

Парафіяни Української католицької церкви свв. Володимира і Ольги святкували за юліянським календарем традиційні свята св. о. Миколая, Різдва Христового, Нового Року та Маланки.

Активні члени парафії 15 січня підготували новорічне святкування Маланки з Вертепом, який приніс радісну вістку про народження Божого Сина і прославляв Його деклямаціями і колядами. Гарні костюми дієвих осіб Вертепу та велика чудова зірка надавали приємного святкового настрою.

Ведучі програми Галина Балан і Михайло Ликтей розповіли про звичаї святкування Різдва та Нового Року. Учасниками програми були гарно вбрані щедрувальники з козою, яку зіграла Віра Ликтей. Козоводові (Роман Семенюк) було її важко втримати. Щедрувальники побажали усім присутнім щастя, здоров'я та достатку в новому році. Два посівальники – Василь Явдошняк і Василь Шимоняк – сипали зерном на підлогу, бажаючи усім здоров'я та добробуту.

З вітанням і благословенням харчових страв виступив парох о.-мітрат Мартин Канаван. Після спільної молитви присутні смакували різноманітні українські страви, які приготували парафіянки.

Свято продовжувалося танцями до пізнього вечора під гру мелодій диску та акордеону Євгена Кобіського. На святі В. Шимоняк провів льотерію. Чистий дохід імпрези призначений на будову нової церкви.

У Вертепі також виступали Галина Сушик, Іванко Явдошняк, Сергійко Зінюк, Соломія Морелі, Андрій Кубай, Богдан Гамаль, Ігор Айзенбарт, В. Шимоняк, Людмила Лукаш, Наталка Гамаль. Костюми пошила Галина Сушик. На електричному піяно грав Роман Письменний. Квитки друкувала Світлана Стець.

Роман Слиж,
Віра Айзенбарт

Учасники Вертепу в Північній Каролайні. Фото: Ольга Явдошняк

МІНЕАПОЛІС

Св. о. Миколая діти з Школи українознавства при церкві св. Константина дочекалися 19 грудня 2010 року, коли він завітав до них і приніс багато подарунків.

Шкільний хор під керівництвом Юрія Івана привітав усіх глядачів і виконав різдвяні колядки. Далі був дебют шкільного танцювального ансамблю під керівництвом Андреї Коноєр і Андрія Мака. Особливо сподобався глядачам танець „Сніжинка", у якому діти закрутилися у чарівну сніжинку, а потім з веселим зимовим настроєм визирнули з неї.

Виступ шкільного драматичного театру завершив святкову програму. Цього року юні актори і акторки під керівництвом Світлани Уніят показали виставу „Різдвяна рукавичка". Вистава нагадувала традиційну українську народну казочку. Хлопчик Миколка пішов у ліс по ялинку і загубив теплу рукавичку, яку зв'язала йому бабуся. Рукавичка стає притулком для багатьох звірят, які подружилися і стали співати веселі пісні про зиму і чудеса, які бувають перед Різдвом і святом о. Миколая. У кінці вистави прийшов св. о. Миколай з подарунками.

Шкільний танцювальний ансамбль.

Діти з Школи українознавства при церкві св. Константина зустрілися з св. о. Миколаєм.

Ролі у виставі виконували Стенлі Миськів, Алекса Татарин, Софія і Тарас Гуцали, Тарас Татарин, Назар і Оля Ворончаки, Олеся Саражинська, Леся Уніят, Анна Наконечна, Колтин і Наталка Маки, Данилко Ріпецький, Кіфер Миськів, Маріанна і Юлія Коноєри, Н. Гуцал, Наталя, Анастасія і Василь Шевцеви.

Музичний супровід до вистави створив композитор, член Спілки композиторів України Володимир Ілемський. А. Мак і Леся Гуцал створили вишиту українську рукавичку, а усі батьки допомогли у декоруванні сцени.

Світлана Уніят

Святкові імпрези відбулися в українських громадах

ЧИКАҐО

Владика Річард-Стефан Семінак під час Водосвяття.

У соборі свв. Володимира й Ольги цьогорічні свята почалися 6 січня. Вранці того дня були відслужені Царські Часи, а о 10-ій год. ранку – Літургія св. Василія Великого з Вечірнею. Коли з’явилася на небі перша зірка, більшість парафіян сіла до Свят-Вечері. Щоб уможливити самітнім парафіянам, людям похилого віку і декому з молодших відчути родинну атмосферу Свят-Вечора, в Українському культурному осередку був улаштований традиційний спільний Свят-Вечір. Усі ділилися просфорою, споживали традиційні святвечірні страви, співали колядки.

На другий день Архиєрейську Літургію відслужив Владика Річард-Стефан Семінак, а разом з ним співслужили парох о. крилошанин Олег Кривокульський, о. архимандрит Іван Кротець, о. Ігор Кошик, о. Степан Костюк та о. диякон Роман Артимович. Співав хор „Прометей” під диригентурою Романа Андрушка.

Хрест з криги перед собором свв. Володимира й Ольги.

Відтак була відслужена друга Літургія, а до неї співав хор „Благовість” під дириґентурою Олени Новик-Балабан. Увечорі отці служили ще й третю Літургію для вірних, які не змогли взяти участь у двох попередніх. Після кожної з ранніх Літургій Український культурний осередок приймав у себе богомольців і пригощав всіх добірними стравами за добровільними датками. Разом з вірними до столу сів Владика, який розпочав святкову трапезу молитвою і благословив її. Після другої Літургії розважав присутніх колядками хор „Благовість”.

8 січня було свято – Собор Пресвятої Богородиці. Того дня були відслужені дві Літургії – вранці і увечорі.

В неділю, на третій день свят, були відслужені три Літургії за усталеним недільним порядком.

13 січня була відслужена Велика Вечірня з Литією. На другий день парафія святкувала Новий Рік і празник св. Василія Великого.

Різдвяні свята закінчилися Щедрим вечором та святом Богоявлення Господнього.

18 січня парафіяни зібралися в Культурному осередку, щоб провести спільно Щедрий вечір. Він розпочався молитвою, яку провів о. крилошанин О. Кривокульський. Виступ діточок з садочка під керівництвом Оксани Петрів, які прийшли щедрувати, розвеселив присутніх. Під час вечері до присутніх з вітаннями звернулися від президії парафіяльної ради Олег Караван та Христя Верещак, о. крилошанин І. Кротець, о. ректор Богдан Налисник з Катедрального собору св. о. Миколая, Генеральний консул України в Чикаґо Костянтин Кудрик і його дружина Олена, голова хору „Благовість” Степан Ворожбит.

Виступаючих о. О. Кривокульський називав царями, а „головним царем“ був названий Богдан Ватраль, який не тільки вітав всіх від Каси „Самопоміч”, але також приніс фінансовий подарунок для парафії – 2,000 дол. від єдиної в Чикаґо української фінансової інституції.

Під час вечері присутніх відвідав Вертеп з традиційною сценкою, яку підготував голова Братства молоді ім. Бориса й Гліба Тарас Демберецький, а хор „Благовість” подарував присутнім колядку „З нами Бог”.

На другий день було свято Господнє Богоявлення. Вранці у соборі була відслужена Літургія, яку вперше в соборі в це свято відслужив Преосвященний Владика С.-Р. Семінак. Владика також брав участь у Великому Свят-Йорданському Водосвятті, котре відбулося на терасі перед собором, де стояв великий крижаний хрест.

Люди заповнювали церкву у святкові дні, брали участь в різних відправах.

Лука Костелина

СТЕМФОРД, Конектикат

8 січня пластуни з станиці Йонкерсу, Ню-Йорк, разом з капеляном Пласту о. Іваном Кащаком передали засвічені свічки „Вифлеємського вогню миру“ гостям, парохам і Владиці Павлові Хромницькому в залі церкви св. Василія під час „Коляди”. Щороку у Різдвяний час пластуни і скавти світу передають вогонь з церкви у Вифлеємі як символ любови і миру.

Тереня Ганкевич,
пластунка-прихильниця при 42-му курені

Святкові імпрези відбулися в українських громадах

ЕДМОНТОН, Канада

У Різдвяні Свята
Спішім брат до брата,
Позабудьмо, що нас ділить,
Що відводить нас від цілі
І заколядуймо,

Так вітала присутніх на концерті коляд 23 січня голова Українського Музичного Товариства Альберти Люба Бойко-Белл. Між слухачами були присутні Єпископ Едмонтонський і Альбертський Давид, о. Михайло Ковальчик та інші священики з католицьких і православних парафій Едмонтону.

Простора катедра св. Йосафата була заповнена молоддю і старшими, які перебороли снігові кучугури, щоб прийти і поспілкуватися у цей святковий час.

Коли зірка з неба засяє
І освітить всеньку темноту,
Колядка гучно залунає
Й прославить тую ніч святу.

Від 14 січня 1973 року, коли відбувся перший концерт коляд, вже 32-ий раз з надзвичайним успіхом були виконані коляди, і вдруге – в катедрі св. Йосафата. Добровільні датки при вході були призначені на „Міст Надії" – харитативну допомогу Україні. Було зібрано 1,400 дол.

Концерт складався з виступу хорів, читання віршів та спільних коляд. Між кожним виступом хору ведуча Ксеня Мариняк за текстом Галини Котович читала вірші поетів ХХ ст. – Богдана Лепкого, Романа Купчинського, Романа Завадовича.

Мистецьку частину програми розпочато колядою-молитвою „Бог Предвічний", яку присутні разом з хором Української католицької катедри св. Йосафата, під диригентурою Меланії Туржон, заспівали з великим пієтизмом.

Хор парафії св. Василія Великого під диригентурою Єлисавети Лісової-Андерсон заспівав три колядки, а тоді зробив приємну несподіванку, співаючи „Віншування", що дуже присутнім сподобалося.

Присутніх полонив виступ дитячого хору при Українській католицькій катедрі св. Йосафата під проводом сестри Міріям Голуб, сестри Емануїли Харишин і Касі Антошко. Діти увійшли до церкви зі співом колядки і зіграли „Різдвяну казку". Хор „Верховина" Спілки Української Молоді під диригентурою Галини Лазурко виконав дві колядки.

Жіночий квартет „Херувими", до якого входять Андрея Лідер, Меланія Туржон, Петруся Тачинська, Катруся Тачинська, почав свій виступ з „Литійної молитви від Великого Повечір'я на Різдво". Тоді слідувала колядки „Янголи в небі" і „На Рождество".

Збірний хор Української православної катедри св. Івана та Українського православного собору св. Андрея під диригентурою Лесі Чумер виконав три колядки з чудовим виконанням в одній з них сольової партії Грицем Малюжинським.

Виступ хору „Верховина" Спілки Української Молоді. Фото: Майкл Белл

Дитячий хор при Українській католицькій катедрі св. Йосафата.

На сцені хор при парафії св. Василія Великого.

Виступили чоловічий хор „Аксіос" (диригент Борис Дерів), хор парафії св. Юрія Переможця під диригентурою Ірини Тарнавської, капеля „Кіріє" (диригент д-р М. Туржон), хор „Дніпро" під диригентурою Марії Дитиняк.

Закінчено концерт коротким словом о. пароха М. Ковальчика, який подякував всім виконавцям за чудовий спів і висловив признання за ту велику роботу, яку виконують хори на збереження великої української музичної спадщини.

А тоді церкву заповнив могутній спів коляди „Во Вифлеємі":

Глянь оком щирим
О, Божий Сину,
На нашу землю, на Україну.

Співає хор Української католицької катедри св. Йосафата.

ЛІГАЙТОН, Пенсильванія

Оселя Організації Державного Відродження України (ОДВУ) ім. Олега Ольжича відзначила Обід-Просфору 22 січня в залі адміністративного будинку. Мороз, докучливий вітер і сніг не завадили мешканцям оселі, довкілля, Філядельфії і Палмертону прийти до до просторої і святково прибраної залі.

Їх зустріли святково прикрашені столи, ялинка, колач і 12 святвечірних страв. Під іконою, що була вміщена серед килиму, стояв дідух.

Голова ОДВУ і оселі Олександер Процюк, привітавши гостей, попросив о. пароха Євгена Монюка виголосити молитву. Після молитви і благословення страв, о. Є. Монюк заінтонував „Бог Предвічний" в супроводі всіх учасників.

Під час споживання святвечірних страв ансамбль „Казка" виступив з колядами і щедрівками з усіх частин України.

Уляна Процюк розповіла учасникам про заснування та діяльність ОДВУ. Після кави і солодкого всі учасники свята продовжували колядувати і пригадувати собі гарні різдвяні звичаї.

Богдан Пастушак

В Дітройті відбувся бенкет українських ґрадуантів

ДІТРОЙТ. – Товариство українських ґрадуантів, засноване випускниками Вейнського університету, діє вже протягом 71 року, здобуваючи фонди для підтримки українських студій в місцевих університетах та коледжах, зокрема фонди для Катедри українських студій в Гарвардському університеті, Українському Вільному Університеті в Мюнхені, Студійний фонд для викладу українських предметів у Вейнському університеті, Українському Католицькому Університеті в Римі.

Товариство спонзорувало і утримує кімнату „Української спадщини" при Вейнському університеті в Дітройті. Сотні студентів українського походження у США та Канади одержали стипендії на університетські студії. Протягом багатьох років праці Товариство поповнювалось новими членами, яких об'єднала одна мета – поширення культурних думок, товариських відносин серед членів та заохочення студентів українського походження продовжувати вищі студії, вивчати українську мову, бути діяльними в культурному житті української громади.

Товариство щороку проводить бенкети, на яких надає стипендії студентам українського походження і вибирає заслужену особу в українській громаді, надаючи її звання „Українець року".

Відзначення 71-ої річниці Товариства ґрадуантів відбулося 31 жовтня 2010 року в бенкетній залі Українського культурного центру у Ворені. Титулом „Українець року" вшанований Юрій Стасів.

Студенти, які одержали стипендії (зліва): Віліям Бахман, Андрій Безверхний, Олександра Гойсан, Андрій Глінка, Марта Хомко, Анастасія Новачинська.

Бенкет розпочався зустріччю друзів під звуки гри на фортепіяні Ольги Соловей, а годиною пізніше – бенкетом, який відкрив президент Товариства д-р Ярослав Савка. Проводив бенкетом Іван Стойко. Я. Савка звернувся з словами подяки до о. Романа Гикавого, гостей, членів Товариства, приятелів і прихильників, які взяли участь у відзначенні 71-ої річниці Товариства. Також подякував своїй дружині Надії за її допомогу в проведенні цього бенкету, і організаційному комітетові, Лідії Таращук, Томі і Ользі Меєр, Івановi і Юлії Стойкам, Катерині Корнея, О. Соловей, а також Уляні Кушнер з Українсько-Американської Торговельної палати за взаєморозуміння і співпрацю. Я. Савка відзначив, що вже два роки триває співпраця з декількома українсько-американськими організаціями в багатьох громадських заходах. Це заощадить багато фондів для організацій, які працюватимуть разом.

З словами привіту і запевненнями про співпрацю виступив представник Українсько-Американської Торговельної палати в Мишиґені Іляс Ксенос.

Молитву перед полуденком провів парох церкви Непорочного Зачаття о. Р. Гикавий.

Хвилиною мовчання було вшановано пам'ять члена Товариства Йосифа Елніка, який помер в 2010 році, а також тих, які відійшли у вічність протягом цих довгих років.

Було проголошено тост за Президентів Америки, Канади і України, членів Товариства і гостей.

В другій частині бенкету голова стипендійного комітету Лідія Таращук вручила стипендії, які отримали Віліям Бахман (Вейнський університет), Андрій Безверхний (Мишиґенський університет), Олександра Гойсан (Вейнський університет), Андрій Глінка (Віндзорський університет), Марта Хомко (Окленд-університет), Анастасія Новачинська (Мишиґенський університет).

Студенти дякували за моральну і матеріяльну підтримку і запевняли, що після закінчення студій братимуть участь в громадському і культурному житті. А. Новочинська розповіла, що вона в університеті є віце-президентом українсько-американського клюбу.

В мистецькій частині програми виступили тріо „Соловейки" в складі Наталка Марішчак, Ліля Літинська, Христина Ольшанська. Вони виконали декілька українських пісень. Акомпаніювала О. Соловей.

Після бенкету студенти разом з батьками і друзями зробили світлини на пам'ять.

Катерина Ткачук

„Українець року" – Юрій Стасів

„Українець року" Юрій Стасів (зліва) і президент Товариства д-р Ярослав Савка.

Юрій Стасів народився в Дітройті в 1962 році в багатодітній родині. Батько його Петро Стасів був довголітнім учителем та директором Української середньої школи при Українській католицькій церкві Непорочного Зачаття. Закінчивши середню школу в 1980 році, Ю. Стасів поступив у Вейнський університет, який закінчив з ступенем бакалавра в ділянці продажу та публічних стосунків.

Свою професійну кар'єру розпочав у фірмі „IBM", в якій працював 10 років. Тоді здобув ступінь маґістра в ділянці Торговельної адміністрації і працював у кількох технологічних фірмах. Від 2009 року працює у фірмі „SciQuest", де є віце-президентом Публічного сектора.

З юних літ Ю. Стасів полюбив українську пісню й музику та став їх виконавцем в ансамблі „Каменярі". У 1989 році брав участь у фестивалі „Червона Рута" в Чернівцях. В 2004 році Ю. Стасів брав особисту участь в Помаранчевій революції на Майдані Незалежности в Києві.

У 2005 році познайомився з Наталією Слиж і одружився з нею в 2007 році. Обоє активні в українській громаді Дітройту. Він є членом дирекції Українського спортивного товариства „Черник" та Українсько-Американського музею та архіву.

На особисте відзначення від Товариства Українських ґрадуантів Ю. Стасів заслужив своєю відданістю Українській школі при церкві Непорочного Зачаття. Розчарований недавнім закриттям Середньої школи при парафії Непорочного Зачаття, Ю. Стасів взяв на себе відповідальність приготувати п'ятирічний фінансовий та розвитковий плян для існуючої нижчої школи при цій парафії, щоб забезпечити її дальше існування. Плоди його праці вже проявилися останнього шкільного року, коли число учнів у школі зросло на 20 відс., а шкільний фонд зріс на 138 відс.

Своє відзначення Ю. Стасів прийняв з великим задоволенням та скромністю, підкреслюючи у своєму слові любов до українського народу та його культури, Української Церкви й громади в Дітройті.

На бенкеті також відзначено Ненсі Віхар – автора книжки „Ukrainians of Metropolitan Detroit".

Катерина Ткачук,
Ярослав Березовський

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Восьма сесія Верховної Ради: зміцнення особистої влади

Генадій Балашов

Президент Віктор Янукович далі намагається поєднати несумісні речі – стабільність і реформи. Чи потрібна народові України стабільність кадрової орієнтації Президента на донецьких, стабільне централізоване управління без діялогу з опозицією?

„Від реформи влади ми перейдемо до реформи всієї політичної системи, використавши механізм конституційної асамблеї“, – заявив В. Янукович на відкритті чергової сесії Верховної Ради 1 лютого. Згадка про конституційну асамблею в промові Президента – це свідчення про намір серйозних змін у Конституції, задля яких довелося б просити в парляменті 300 голосів, яких пропрезидентські сили ще не мають.

„Ми повинні зробити все для підвищення ефективности парляментської праці і припинення політичного протистояння“, – сказав В. Янукович. На людську мову це перекладається так: „Незгодні, приєднуйтеся, бо інакше...“.

Президент сказав про велетенський обсяг завдань, проголосив наступні кроки влади доленосними і навіть історичними, і при цьому заявив, що ідеальних моделів і взірців не існує. Тому Україна знову буде йти своїм, нікому не відомим шляхом. Досвід Заходу нам не наука. Україна не буде копіювати чужого досвіду, а шукатиме свій власний унікальний шлях реформ, що означає – в нас буде трішки демократії, а все інше, що не буде схоже на европейські стандарти, буде проголошене власним унікальним досвідом.

В. Янукович також запевив, що Україна остаточно обере курс на модернізацію суспільства. Під цим, судячи з усього, розуміється зміна виборчого закону, метою якого є послабити централізовані партії і посилити виконавчу вертикаль.

Політичні сили, на думку Президента, повинні перестати протистояти одна одній. Тобто всі вони мають з’єднатися в якусь спільну політичну силу, котра буде схвалювати дії виконавчої влади.

Далі Президент перейшов до порад, треба розуміти, політичним ворогам: „Я раджу всім політичним силам відмовитися від корпоративних інтересів і почати конструктивний діялог, орієнтований на національні інтереси“.

Президент хоче поєднати непоєднуване – стабільність і реформи. Бо стабільність – це відсутність змін. А реформи – це нестабільність. І в чому Президент бачить реформи? Лише в змінах до Конституції, у створенні асамблеї для зміцнення особистої влади, в одноосібному визначенні економічного курсу країни?

Пане Президенте, нам погано. В нас нема грошей. Ми неспроможні платити податки. Діють тільки олігархічні структури. В чиновників, прокуратури і суддів більше грошей, ніж у підприємців. Закриваються крамниці, малі підприємства. Банки не кредитують. Облікова ставка Національного банку захмарно висока. З країни громадяни їдуть тисячами на заробітки по закордонах. Нащо ви збираєтеся це стабілізувати? А якщо реформувати, то скажіть, звідки Україна візьме гроші? Як ви збираєтеся обмежити апетити олігархів і державних капіталістів? Як ви відірвете від влади мультимільйонерів і мільярдерів? Як ви припините вивезення капіталів за кордон? Як привабите інвестиції? Які пріоритетиУраїни у світовій економіці?

(Кореспондент“, переклад з російської мови: редакція „Свободи“)

Про автора:
Генадій Балашов – психолог, керівник Київської Школи політичної психології.

1. Крізь хащі...

(Закінчення зі стор. 5)

таких прихильників, котрі б підтримували її так само безкорисливо, пристрасно, самовіддано, як українські повстанці підтримували свою справу. Тим часом тоталітарна держава, мріючи про ентузіястів, знищувала їх скрізь, де вони з’являлися.

Через такий протиприродний відбір деспотизмові служили люди далекі від ідеалізму, найчастіше – просто садисти, боягузи, демагоги, котрі воювали лише за умови стократної переваги над противником...“.

В інтернеті ...

(Закінчення зі стор. 3)

їнців до Росії і до можливого союзу двох братніх народів на просторах інтернету.

Поцікавилися, чи є я активним користувачем мережі і чи відвідую форуми. Я відповів ствердно. Відтак мені пояснили суть питання. Вона виявилася простою: я повинен вибрати на свій смак одиндва форуми з високою активністю учасників, плюс мені порекомендують ще один, на якому мені треба буде розвивати позитивний імідж Росії, її провідників, процесів російсько-української інтеґрації, показувати згубність „західнього“ вектору развитку для України, особливу увагу приділяти розвінчуванню образів Степана Бандери, Романа Шухевича і т. д.

Я повинен створювати такі теми: „СРСР-2“, „У Бандери остаточно відібрали звання Героя“, „В Україні визріває революція“, „Сталін як особистість в історії“, „Микита Міхалков – про об’єднання Росії й України“ і т. п.

Також мені пообіцяли надати „методичний матеріял“ – приблизні варіянти текстів. Одна з умов – IP-адреса повинна бути тільки українською. Оплата – фіксована, через „веб-мані“, і також премії, якщо теми будуть переходити на інші форуми.

Ось така неоголошена війна. Після того я відвідав більшість українських форумів і зрозумів, що таких пропозицій було зроблено десятки, а то й сотні – і вони були прийняті. Війна починається з мережі. Боже, бережи Україну!

УКРАЇНА І СВІТ

Севастопольські пластуни святкували Різдво у Львові

СЕВАСТОПІЛЬ. – Львівська станиця Пласту, яку очолює Роман Пастух, запросила з Севастополя групу пластунів з виховниками на Різдво у Львові.

Кожна дитина жила в окремій сім'ї, щоб побачити, як родина сідає до Святої вечері, з якими традиціями це пов'язано, які страви готуються.

У Львові організували перебування гостей з Криму юнаки з куреня ч. 3 ім. Гетьмана Івана Виговського, а саме Володимир Литвин і Тарас Іщик. Вони домовились з сім'ями, підготували екскурсію по місту. Гостинно зустріли родини пластунів, які відчували, що приїхали не в гості, а додому.

На Святий вечір запалили свічку, яка була взята під час передання Вифлеємського вогню миру.

Наступний день почався з Служби Божої в Домініканському соборі, після якої всі зустрілися біля пам'ятника Тарасові Шевченкові і разом вирушили в незабутню мандрівку стародавніми вулицями Львова.

Хоч і було дуже мало часу, але гості встигли доторкнутись до історії Львова, знайти нових друзів, з якими не хотілося прощатись. Біля потягу всі обмінювалися адресами і запрошували один одного в гості.

Севастопольські пластуни у Львові біля Оперного театру.

Дівчата з новацького рою „Морські зірочки" написали віншування для львівських пластунів:

Коляда, коляда,
відчиняйте ворота.
Кримських мешканців
зустрічайте,
Хлібом, сіллю пригощайте.
Щастя всім бажаєм нині,
В нашій ненці Україні.
Вас вітаємо з Різдвом
Севастопольським гуртом.
Бажаємо здоров'я всім
І багатства повний дім.

Кримські пластуни дякували Миколі Музалі, Р. Пастухові, Христині Цимбровській, Т. Іщикові, В. Литвинові та іншим пластунам з юнацького куреня ім. Гетьмана Івана Виговського, а також всім пластунам з куренів ч. 1 ім. Короля Данила, ч. 2. ім. Олени Степанів, ч. 52 ім. Марти Чорної, які допомогли нам здійснити мрію.

Зіна Беланюк

Новини з української громади Казахстану

Свічка моління у Павлодарі

ПАВЛОДАР, Казахстан. – Починаючи з 2000 року, активісти місцевої української громада щорічно у третю декаду листопада вшановують пам'ять жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні. Слідом за міжнародними акціями 2008-2009 років „Незгасима свічка" та „Запали свічку" павлодарці включилися у Міжнародну акцію „Свічка моління". 21 листопада 2010 року в світлиці Павлодарського товариства української культури ім. Тараса Шевченка була розгорнута виставка матеріялів про геноцид українського народу.

У радіопрограмі „Українська родина" на обласному радіо було присвячено цій події інформаційну сторінку. 27 листопада, у день міжнародної акції „Свічка моління", зранку задзвонили дзвони Павлодарської української церкви свв. Петра і Павла, сповіщаючи про скорботну пам'ять жертв Великого Голоду в Україні. Настоятель храму о. Ярослав Головчук відслужив Літургію і Панахиду, помолився за спасіння душ загиблих.

У світлиці українського товариства, де зібралися активісти, представники молоді, голова товариства Михайло Парипса розповів учасникам акції про Великий Голод в Україні та його наслідки. Присутні запалили свічки від свічки, котру привіз М. Парипса з Астани ще у 2008 році. Настоятель храму о. Я. Головчук разом із священиками української церкви в Омську оо. Андрієм і Теодором відслужили Панахиду по загиблих і помолилися за їх душі та вічну пам'ять про них. Очевидці голоду Михайло Гапон та Галина Дворцева поділилися спогадами про страшну трагедію, яку вони запам'ятали на все життя. Михайло Шевченко показав довідку тодішньої лікарні з Харківської области, яка свідчила про голодну смерть його старшого брата, котрий помер у трирічному віці.

На покуті у світлиці стояв пшеничний сніп та лежав буханець пахучого хліба, якраз те, чого не мали мільйони мешканців України у далекі 1932-1933 роки.

Увечорі, коли посутеніло, учасники акції запалили свічки моління у своїх помешканнях, поставивши їх на вікно.

Ансамбль „Чарівні струни". Фото: Олександер Пархоменко

Співали разом домра і бандура

Минуло трохи більше року відтоді, як у місті отримала статус постійного проживання вічно молода бандура.

Появою першої бандури у Павлодарі, а згодом і ансамблю бандуристів, місцева громада зобов'язана зусиллям багатьох людей, котрі долучилися до цієї справи. В першу чергу це був задум голови місцевої української громади Михайла Парипси. Саме він зробив усе можливе, щоб спів бандури залунав у казахстанському краї.

Першу бандуру привіз в 1997 році до Товариства української культури тодішній студент з Кременчука Павло Баласъ.

Тривалий час ця бандура була прикрасою української світлиці, посівши почесне місце на покуті, бо виявилося, що павлодарці не володіли мистецтвом гри на ній.

Коли у Павлодарі побував гість з далекої Америки Іван Буртик, то попросив добродіїв у США про допомогу казахстанцям. У 2005 році М. Парипса привіз з Америки дві бандури, які подарували земляки з-за океану. У 2006 році І. Буртик привіз ще дві багатострунні красуні.

Усі ці роки тривав пошук фахівця-вчителя, який оживив би спів цих інструментів.

М. Парипса вислав проєкт „Створення школи гри на бандурі у Казахстані" до Міжнародного культурологічного фонду „Україна-3000", який очолює Катерина Ющенко. Завдяки цьому Фондові до Павлодару приїхала випускниця Київського державного університету мистецтв та культури Галина Підлипна.

Українська молодь і діти почали навчатися у неї грі на цьому інструменті. Невдовзі був створений вокально-інструментальний ансамбль „Чарівні струни", який очолює талановитий педагог Г. Підлипна-Григоріаді. Ансамбль дав вже 14 повномаштабних концертних програм, став постійним учасником культурологічних заходів, встиг побувати у Семипалатинську, Екібастузі, Аксу, шести районах Павлодарської області. Особлива гордість – виступ ансамблю на сцені Театру опери та балету ім. Куляш Байсеїтової у Астані в 2009 році, коли „Чарівні струни" брали участь у ґала-концерті на честь Дня слов'янської писемности та культури.

В останню неділю листопада 2010 року в концертній залі Будинку дружби Павлодару відбувся концерт „Голоси домри і бандури співають в Надіртишші".

Гості Будинку дружби вже з порогу поринали у святкову атмосферу: на сцені було зображення домри і бандури, а у затишній залі лунали записи мелодій, виконуваних на цих інструментах.

Розпочався концерт з музичних позивних українського Товариства. Потім був відеофільм про історію та красу домри і бандури, Астани і Києва.

У програмі виступили домровий колектив Школи національного відродження на чолі з художнім керівником та солісткою Алією Апушевою і молодіжний вокально-інструментальний ансамбль бандуристів „Чарівні струни" під орудою Г. Підлипної-Григоріаді.

Присутніх привітав голова Асоціяції „Українці Казахстану", Заслужений працівник культури України

(Закінчення на стор. 19)

Свято на честь Дня Соборности відбулося в Тернополі

На сцену вийшли 500 учасників творчого звіту. *Фото: Тетяна Будар*

ТЕРНОПІЛЬ. – 21 січня у Палаці культури „Березіль" ім. Леся Курбаса відбувся творчий звіт мистецьких колективів та окремих виконавців Бережанщини – „Єднайсь, український народе!", присвячений 92-ій річниці Акту Злуки Української Народної Республіки та Західньо-Української Народної Республіки в одну неподільну Україну. Організатори цієї святкової академії – обласна адміністрація, обласна та міська ради, Бережанська районна адміністрація та районна рада – доклали всіх зусиль, щоб творчий звіт талановитих аматорів високому рівні. І це їм вдалося.

До початку концерту відбулись виставки – ілюстративно-документальна та декоративно-прикладного мистецтва. Яскраво вражали представлені Бережанським краєзнавчим музеєм рушники початку XIX ст. з 18 реґіонів України, музеєм книги – портрети-ксерокопії відомих діячів Бережанської землі. Впадали в око старі альманахи „Червона калина", „Крилаті", діяспорні видання, які подарував музею д-р Роман Смик.

Сподобались присутнім солом'яні вироби майстра традиційного народного мистецтва Івана Пришляка з села Підлісне. Грав народний аматорський ансамбль „Просвіта" .

Урочиста академія розпочалася танцем „Привітальний" у виконанні дитячого танцювального колективу „Водограй" з районного будинку народної творчости.

Святковий концерт складався із чотирьох епізодів. У літературно-музичній композиції „Нова радість стала" панував дух Різдвяних свят. Народний аматорський хор „Просвіта" заспівав пісню „Ой підемо браття й сестри". Далі на сцену вийшов зразковий дитячий хор „Сонечко" – лавреат Всеукраїнського конкурсу дитячих хорових колективів „Весняні голоси" та інших конкурсів. Популярна коляда „Нова радість стала" прозвучала у виконанні молодіжного хору аґротехнічного інституту.

Виступили народний аматорський жіночий камерний хор Бережанської школи мистецтв, народна аматорська хорова капеля „Боян".

Другий епізод „Свято соборности" розпочався з розкидання листівок з текстом Універсалу Української Народної Республіки, коротким сценічним відтворенням буремних подій 21 січня 1919 року (роль Тимотея Старуха виконував Ігор Буняк). Співали народний вокальний ансамбль „Журавка" з села Гиновичі та народний аматорський гурт „Берег Жанни", народний аматорський хор Бережанського управління „Тернопільгаз", хор „Покрова" з села Лапшин, інші колективи.

Третій епізод – „Моя ти, земле, калинова" складали виступи ряду ансамблів.

Вражаючим був четвертий епізод академії. На сцену вийшли 500 учасників творчого звіту, чудово виконавши „Благословенна будь, родино" та „Де згода в сімействі".

Творчий звіт майстрів мистецтв та аматорських художніх колективів засвідчив незгасиму любов до національної культури талановитих мешканців краю.

Тетяна Будар

Москва в поході...

(Продовження зі стор. 1)

є найбільшою Церквою в Україні, налічуючи 11,700 парафій. Такого розвитку вона зазнала під час радянської доби, коли всі інші християнські конфесії було ліквідовано, а їхнє духовенство знищено.

Радянський уряд дозволяв обмежену діяльність церквам Московського патріярхату, при чому серед його духовенства була чимало аґентів КҐБ, які тримали Церкву під контролею.

Російська Православна Церква (РПЦ) та УПЦ МП не провели внутрішньої люстрації аґентів КҐБ після розвалу Радянського Союзу. Деякі спостерігачі, зокрема київський політолог д-р Олег Соскін, підозрюють, що такі аґенти досі діють у церковному керівництві під прикриттям Федеральної служби безпеки Росії (ФСБ).

Більшість українських монастирів уже перебуває у власності УПЦ МП, включно з такими національними святинями, як Печерська Лавра в Києві та Почаївська Лавра в Тернопільській області.

Печерська Лавра

Незадовго після приходу до влади в Україні проросійського уряду УПЦ МП оприлюднила пляни щодо виселення багатьох музеїв та леґендарних художних майстерень з території Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника, також занесеного у перелік об’єктів світової спадщини ЮНЕСКО.

Те, що було культурною пам’яткою і приваблювало мільйони туристів, яких цікавила українська історія, раптово стало ще одним полем геополітичної боротьби в Україні, за підтримки прем’єр-міністра Миколи Азарова, який у липні минулого року віддав наказ про виселення протягом року „всіх установ і організацій, які не мають відношення до заповідника і монастиря“.

Це рішення було ухвалено урядом напередодні візити в Київ Патріярха Російської Православної Церкви Кирила.

Уперше лаврське духовенство не допустило людей на територію монастиря, зокрема журналістів та громадських активістів, які протестували проти виселення. Духовенство навіть найняло охорону, яка фізично блокувала прохід на територію для телеоператорів та фотографів під час протестів 23 грудня 2010 року.

П’ять найбільших монастирських музеїв, які налічують 400 тис. експонатів, перебувають під загрозою виселення, зокрема – Музей історичних коштовностей України, Музей декоративного мистецтва, Музей театрального і музичного мистецтва України та Музей мініятюр.

Чиновники з Міністерства культури України пропонують перемістити Лаврські музеї у Національний культурно-мистецький та музейний комплекс „Мистецький арсенал“, який поволі добудовують через дорогу навпроти монастиря.

Інші інституції, як, наприклад, Музей книги та друкарства, є під загрозою реорганізації, що, за їхніми словами, рівнозначно виселенню.

Духовенство також хоче виселити Києво-Печерські художні майстерні, які існують більше століття і подарували світові таких видатних українських мистців ХХ ст., як Георгій Якутович та Марія Примаченко.

Десятинна церква

Захопивши вірогідно найбільшу українську святиню, УПЦ МП уже почала привласнювати собі другу за величиною пам’ятку – місце руїн Десятинної церкви, першої кам’яної церкви Київської Русі, будівництво якої було завершене 996 року. Після того храм кілька разів було зруйновано, востаннє – більшовиками в 1934 році.

Президент В. Янукович уже підписав указ, за яким виділяє землю УПЦ МП для відбудови Десятинної церкви. Про це заявив у листопаді в московській газеті „Ізвєстія“ заступник міністра культури і туризму України Тимофій Кохан.

Редакції „The Ukrainian Weekly“ не вдалося підтвердити наявність такого указу з інших джерел, включно з вебсайтом Адміністрації Президента.

Підписано такий указ чи ні, УПЦ МП уже призначила настоятелем Десятинного монастиря архімандрита Гедеона (Харона), який повідомив Релігійно-інформаційну службу України (РІСУ), що Адміністрація Президента В. Януковича пообіцяла „необмежені фонди“ для відбудови церкви.

„Це дуже важлива пам’ятка, – зазначає д-р О. Соскін. – За леґендою, Російська імперія відновиться тоді, коли буде відбудовано Десятинну церкву. І ми є свідками практичної духовної окупації України чужоземною силою“.

Критика цієї відбудови лунає як від національно свідомих українців, які протестують проти контролі Московським патріярхатом головних українських святинь, так і від археологів, які зазначають, що розкопки ще не закінчені і місце руїн є не достатньо стабільним для зведення нової церковної споруди.

УПЦ МП чекає на завершення археологічних розкопок.

„Я сподіваюся, що всі завдання буде виконано наступного року і будівництво можна буде розпочати“, – зазначив Т. Кохан на пресконференції 15 листопада.

На цій же зустрічі Володимир Шовкошитний, представник Української народної партії, підтвердив журналістам, що президент В. Янукович насправді підписав указ і уряд виділив 1,7 млн. дол. з державного бюджету, однак, не на фінансування археологічних робіт, а для початку побудови храму УПЦ МП. „В її фундамент плянують вбити кілька десятків бетонних паль, на яких буде споруджено фундамент церкви Московського патріярхату“, – сказав він журналістам.

Народний депутат Ярослав Кендзьор зі Львова подав парляментський запит до Президента, у якому йдеться про „руйнацію фундаменту церкви“, але його відхилила проросійська більшість і підтримало лише дев’ять голосів.

Депутати з бльоку Юлії Тимошенко не були присутні на сесії, протестуючи проти попередньої кривавої сутички, яка відбулася в парляменті.

Собор св. Софії

Українська громадськість була шокована, коли заступник голови Адміністрації Президента Ганна Герман 22 грудня 2010 року на засіданні Громадської гуманітарної ради при Президентові заявила, що уряд плянує передати собор св. Софії під адміністрування Києво-Печерського історико-культурного заповідника. Вона зазначила, що йдеться лише про сам собор, а не весь Софійський кафедральний історико-культурний заповідник.

Цей виступ не викликав би такого скандалу, якби Києво-Печерський заповідник залишився в підпорядкуванні Київської міської ради.

Однак, напередодні візити до Києва російського Патріярха Кирила депутати вирішили підпорядкувати монастир Кабінетові міністрів, який очолює М. Азаров, що свідчить про їхню готовність сприяти Московському патріярхатові керувати найбільшими українськими святинями.

Візита у липні Патріярха Кирила також спонукала Митрополита Володимира (Сабодана) просити про дозвіл служити щоденні Богослужіння у соборі св. Софії, де сьогодні не відбуваються жодні відправи.

5 січня єпископат Української Греко-Католицької Церкви надіслав відкритого листа Президентові, висловлюючи стурбованість і протестуючи проти пропозиції підпорядкування святині Києво-Печерському заповіднику.

У листі висловлювалося переконання, що вона перейде під контролю УПЦ МП замість того, щоб нею користувалися всі чотири гілки Київської Церкви, тобто не лише УПЦ МП, а й УПЦ КП та Українська Автокефальна Православна Церква.

Протягом перших 600 років свого існування собор св. Софії мав єдиного намісника, під керівництвом якого чотири гілки Київської Церкви відігравали свою ролю у його будівництві, оздобленні та розвитку, говориться у заяві. Після 1620 року контроля над собором перебувала у руках різних конфесій.

Українська Греко-Католицька Церква погоджується з сучасним статусом собору, за яким він підпорядкований українській державі. Однак, УГКЦ закликає до об’єднання усіх чотирьох гілок Київської Церкви під єдиним Патріярхатом, який би керував такими святинями, як собор св. Софії.

Російська Православна Церква рішучо виступає проти визнання патріярхату будь-якої церкви, розташованої у Києві, і використовує свій потужний вплив у православних та католицьких церквах світу, щоб цього не допустити.

УПЦ КП видало схожу заяву, звертаючись з проханням до адміністрації Президента В. Януковича не змінювати підпорядкування собору св. Софії.

Свято-Володимирський собор у Херсонесі

В той час, як князь Володимир охрестив Київ у 988 році, то сам він, за переказами, прийняв християнство зі своєю дружиною у древньому місті Херсонес, на околицях сучасного Севастополя на Кримському півострові.

У першій половині XIX ст. археологи знайшли останки древньої церкви у центрі головної площі міста. На цьому місті у 1850 році російський уряд заснував Свято-Володимирський монастир і до 1876 року збудував одну з найбільших православних церков – Свято-Володимирський собор.

Зруйнований під час Другої світової війни, він був відбудований у 2000-их роках. Проте УПЦ МП не отримала власности на цю територію, яка була визначена як Херсонеський державний історико-археологічний заповідник.

Симферопільський Митрополит Лазар (Швець) надіслав листа Президентові В. Януковичеві з проханням, щоб держава передала собор і монастир під контроль УПЦ МП.

„Прошу Вашої підтримки у цій добрій справі“, – зазначено в листі, як повідомляє незалежний журналіст Владислав Мальцев на власному вебсайті. Далі в тому листі: „Сьогодні ані Свято-Володимирський собор, ані монастирська церква Семи Херсонеських Святих Мучеників не є власністю церкви, а їм лише надано право користування. Щодо всіх інших церков, монастирів і монастирських церков, то вони належать до Національного заповідника Херсонес Таврійський і їх використовують не за церковним призначенням“.

УПЦ МП також претендує на контролю над музеями заповідника, його адміністрацією, студіями реставрації та практично половиною території заповідника, заявила науковий секретар Заповідника Олена Кленіна тижневику „Коментарі“.

Всеукраїнський похід

Московський патріярхат не зупиняється на захопленні древніх українських святинь, останніми місяцями захоплено також церкви в Донецьку, Сумах і Київській області.

Церква св. Дмитрія Ростовського, яку збудувала УПЦ КП в Київській області в містечку Макарів, в кінці грудня захопила УПЦ МП.

„Віруючі та духовенство Київського патріярхату чують з одного боку запевнення у багатій матеріяльній підтримці, яку можна отримати в разі переходу в юрисдикцію Московської Церкви, а з іншого – запевнення в тому, що храми заберуть і без їхньої згоди“, – говориться в заяві УПЦ КП.

Єпископ Сергій Горобцов, будучи жертвою захоплення церкви в Донецькій області, повідомив, що парафіям УПЦ КП пропонують від 1 млн. до 2 млн. дол. за перехід до УПЦ МП.

Не маючи державного чи судового захисту, вірні УПЦ КП визнають, що такі обставини змушують їх оборонятися, використовуючи екстремальні засоби.

У місті Чернігів у новорічну ніч невідомі підпалили намет УПЦ МП, розташований біля церкви св. Катерини, яка належить УПЦ КП. Парафіяни храму сприймають це як типовий „похідний намет УПЦ МП“, бо він був поставлений з метою перебрати контролю над згаданим храмом.

У своєму зверненні 30 грудня 2010 року Патріярх УПЦ КП Філарет закликає „розпочати справжній і плідній діялог“, оскільки Україні загрожує повернення до жорстокої міжконфесійної боротьби 1990-их років.

Московський хрестовий похід дістався навіть до Хоружівки – рідного села колишнього Прези-

(Закінчення на стор. 23)

У Києві вшанували пам'ять героїв бою під Крутами

КИЇВ. – 29 січня видавництво „Смолоскип" разом з іншими патріотичними організаціями відзначило День пам'яті юнаків, полеглих у бою під Крутами. Вранці делеґація під керівництвом поета й активіста Сергія Пантюка відвідала меморіяльні заходи на місці бою, а ввечорі у Будинку вчителя відбувся Вечір пам'яті Крутянців, організований „Смолоскипом".

Біля станції Крути, поряд із залізницею, делеґація взяла участь у вшануванні пам'яті загиблих біля монументів – хреста і колони з тризубом. Цього сонячного морозного дня засніжені поля Чернігівщини були повні автобусів з різних міст України: сюди приїздили представники партій, громадських організацій, зокрема Пласту, Спілки Української Молоді, Коаліції учасників Помаранчевої революції, групи „Відсіч" та інші.

На пам'ятному місці була відслужена Панахида, виступили музичні колективи з козацькими, стрілецькими та повстанськими піснями. З промовами виступали Віктор Ющенко, депутат Іван Заєць. Деякі учасники крутянських заходів висловили невдоволення тим, що члени політичних партій приїхали сюди під своїми партійними, а не під національними прапорами, але люди з партійними прапорами були налаштовані на вшанування пам'яті крутянців.

На залізниці встановлено старовинну плятформу, кілька поїздів з паровозом, гарматами на плятформі, старими товарними та пасажирськими вагонами. В останніх розташована експозиція, з ззовні на вагонах відтворено плякати Української Народної Республіки. Тут можна було отримати брошуру „Пам'яті героїв Крут", видану великим тиражем вже вдруге для крутянського музею видавництвом „Смолоскип" при сприянні родини Богдана і Христини Турченюків з Філядельфії.

Увечорі в Києві „Смолоскип" провів ушанування пам'яті героїв Крут у колишньому будинку Української Центральної Ради, нинішньому Будинку вчителя. Головним режисером дійства була Олена Голуб. Захід розпочався з виступу директора видавництва Ростислава Семківа, який закликав усіх в міру можливостей посприяти утворенню єдиного демократичного, національно орієнтованого політичного руху напередодні наступних парляментських виборів.

Письменник і журналіст Олег Коцарев у своєму виступі розповів про міжнародний контекст битви під Крутами – про багатоденний опір грузинських юнкерів значно переважаючим радянським військам під Тбілісі у лютому 1921 року. Він також наголосив, що 93 роки тому було закарбовано важливий історичний поріг – перша жертва в ім'я не просто України, а України в її нинішньому розумінні та майже нинішніх кордонах.

Далі відбулася музично-літературна частина вечора у постановці О. Голуб. З автентичними інструментами, старовинними, переважно козацькими піснями та їх стилізаціями виступили ансамбль „Хорея козацька" з Тарасом Компаніченком, гурт „Сад" (керівник Сергій Решетник), молода скрипачка Віра Бондар.

На вечорі звучали поезії, присвячені Крутам, у виконанні молодих виконавців Лесі Матвійчук, Олесі Голуб, Миколи Косицького, Олександра Микитенка, зокрема знаменитий вірш Павла Тичини „На Аскольдовій могилі". а також вірші Володимира Янова, Олекси Стефановича, есеїстичні роздуми Лариси Старицької-Черняхівської.

Однією з смислових домінант вечора став виступ Євгена Сверстюка, який зупинився на християнському розумінні битви під Крутами як прояву жертовности.

Закінчився вечір пам'яті сумним та урочистим дзвоном.

Микола Третяк
(Видавництво „Смолоскип")

Змагання в пам'ять Героїв Крут

КИЇВ. – Молодіжний націоналістичний конґрес (МНК) та рух „Опір" за сприяння корпорації „Українсько-польський центр академічних обмінів" провели 30 січня змагання з міні-футболу за чашу, встановлену на вшанування пам'яті Героїв Крут. Ці змагання проведено вже вп'яте.

Участь в змаганні за чашу пам'яті Героїв Крут взяли команди МНК, „Покоління Майдану", Спілки Української Молоді, Молодого Народного Руху, Громадянського руху „Відсіч", Національного авіяційного університету (НАУ) та Києво-Могилянської академії (НАУКМА), яка виставила дві команди.

За результатами групових змагань визначилися чотири команди, які змагалися за головну нагороду. В фіналі грали команди НАУ і НАУКМА. З рахунком 6:5 перемогли „могилянці".

Сергій Пархоменко,
голова оргкомітету турніру

Діє Рух допомоги хворим дітям

Українському волонтерському рухові допомоги дітям, які страждають на онкозахворювання, 15 лютого, в день Міжнародного дня онкохворої дитини, виповниться шість років. Засновники цього руху в Києві Олександер та Ірина Брусиловські почали з того, що зібрали іграшки для хворих дітей. За два дні люди принесли багато іграшок, і тоді стало зрозуміло, що є багато небайдужих людей, готових допомагати.

Поступово рух оформився у відкриту Асоціяцію організацій, груп і осіб для допомоги дітям, які страждають на онкозахворювання. До асоціяції входять зареєстровані в різних містах України благодійні організаці та волонтерські групи.

Ми, представники асоціяції в Дітройті, – звичайна сім'я. Півтора року тому наша племінниця Євгенія, яка живе в Києві, захворіла остеосаркомою. Ось тоді ми і дізналися про те, як важко доводиться українським батькам. Лікування тривале, дороге і, на превеликий жаль, не повністю доступне в Україні.

Коли ми дізналися, що хворій потрібен ендопротез, то звернулися до американських ортопедів-онкологів. На нашу біду відгукнувся д-р Крістофер Бошамп з Майо-клініки, який, у свою чергу, зв'язався з італійським колеґою д-ром Ніколою Фабрі з ортопедичного інституту Ріцолі. Євгенія успішно пройшла лікування в Італії, повернулася до Києва і вже ходить до школи.

В Івано-Франківську 12-річна Таня Мацюк захворіла раптово. Діягноза – апластична анемія. Йде ураження кісткового мозку, а саме стовбурової клітини, яка є фактично родоначальником всіх кровотворних клітин.

Проведені в Кракові аналізи показали, що дівчинці потрібне лікування за кордоном. Культурно-художній центр „Е" в Івано-Франківську та арт-студія „Теракота" провели благодійну акцію, в ході якої збирали гроші на лікування. Тетяна чекає, поки їй знайдуть донора. Саме такими дітьми займається благодійний фонд „Ти Ангел". Його добровольці приходять до хворих дітей, проводять свята та благодійні акції, розповсюджують інформацію, працюючи виключно у власний вільний часу і не отримуючи при цьому ніякої винагороди.

Майже п'ять років тому благодійні організації об'єднались у Всеукраїнську асоціяцію допомоги дітям, які страждають на онкозахворювання „Жити завтра". Її сторінка в інтернеті: (www.donor.org.ua).

На особистому досвіді ми переконалися, що люди відгукуються на таку біду. Але ж є й інші діти? Коли ми намагалися допомогти племінниці, то переглянули багато ресурсів в інтернеті і вийшли на асоціяцію „Жити завтра". Вирішили, що ми теж можемо допомагати в міру можливостей.

Ми співпрацюємо з фондом „Ти Ангел" на Івано-Франківщині, зв'язалися з деякими добродіями в США та Канаді, які вже тривалий час допомагають онкохворим дітям у різних містах України, плянуємо відкрити сторінку на Facebook, на якій будемо публікувати прохання про допомогу для дітей з усієї України. Дуже хочеться, щоб люди відкривали серця дітям.

Донедавна онкологія перебувала в інформаційному вакуумі – ніхто нічого не знав, все трималося у глибокій таємниці з незрозумілих причин, хоча в Україні щорічно реєструють понад 1,000 нових випадків захворювання на рак у дітей. Досвід розвинутих країн свідчить про те, що 80 відс. дітей з діягнозами злоякісних пухлин і лейкозів мають шанси знову бути здоровими, але в Україні ці показники значно менші. „Ми почали з того, що заявили на весь світ: є проблема, її потрібно вирішувати", – говорить засновник асоціяції О. Брусиловський.

Ми теж завжди раді відповісти на запитання та вислухати пропозиції. Наша електронна адреса: nnovotarska@gmail.com

Єгор Малиш,
Наталія Новотарська,
Дітройт

Кияни-добровольці Асоціяції допомоги дітям, які страждають на онкозахворювання (зліва): Раян Карлсен, Таня Вороніна, Юлія Рибакова, Іра Брусиловська, Олександра Власенко, Марія Бабенко, Євген Рибаков, Наталя Жарова, Алла Галкина, Катря Сапожкова, Наталя Босак.

Понад 300 пісень створив поет Дмитро Луценко

КИЇВ. – У Києві готувалося фільмування телепрограми про Тамару Луценко – дружину поета Дмитра Луценка, і мені випало бути телеоператором.

Д. Луценко (1921-1989) був українським поетом-піснярем і залишив, у співпраці з відомими композиторами, ряд пісень, які тепер співають не тільки в Україні, а й за її межами. Про поета сказав його побратим по перу Вадим Крищенко: „Якби Дмитро Луценко написав лише слова до пісень „Як тебе не любити, Києве мій", „Мамина вишня" та „Осіннє золото", вже й тоді він заслуговував би на те, щоб увійти у вічність. Його пісні стали народними".

Поет народився у селі Березова Рудка на Полтавщині. Зустріч з Тамарою сталася на молодіжних вечорницях. Молодик був худий і високий, з труднощами вимовив своє ім'я. Недавно він, учасник Другої світової війни, повернувся з лікарні інвалідом першої групи. За столом молодий поет прочитав свої вірші про Україну . У багатьох на очах з'явилися сьози. А наступного дня на побачення з Тамарою поет приніс свіжий вірш:

Я тебе, як мрію, зачарую,
Край вікна простою до світання.
І на згадку серцю подарую
Не журбину – первоцвіт кохання.
Як над лугом попливуть тумани
І розбудять солов'ї діброви,
Я прийду до тебе без омани.
Кликатиму знову вечорами,
А побачу-просвітлію в щасті.
Хай шумлять стривожені вітрами
Про любов нам яблуні квітчасті.
Розділю я порівну з тобою
Радості і болі, й сподівання.
Будь моєю доле ясною,
Будь моїм незрадженим коханням.

Через тиждень вони одружились. До них часто навідувались Ігор Шамо, Анатолій Пашкевич, Анатолій Авдієвський, інші молоді поети і композитори. Народжувались відомі пісні. Над піснею „Мамина вишня" Д. Луценко і А. Пашкевич працювали цілу ніч. Першими слухачами були сусіди, а першою виконавицею – Раїса Кириченко з Черкаського народного хору.

Тамара Луценко з внуком Дмитриком та сином Сергієм. Фото: Олександер Костирко

Дружині доводилось доглядати чоловіка-інваліда, самій шукати дрова, рубати та висушувати їх, купувати та переносити картоплю.

У день фільмування Т. Луценко відзначала своє 89-річчя. Поки тривало наше приготування, телефон постійно дзвонив – вітали знайомі і незнайомі люди. До квартири приходили з вітаннями сусіди.

Помешкання виглядало скромно. На стінах – портрети Д. Луценка, в кутку – фортепіян.

Т. Луценко розповіла, що її чоловік знав багато пісень. Співучими були його батько та мати, часто дуетом співали перед односельцями, а вдома мали справжній пісенний театр. Сам він грав на балалайці та мандоліні.

Коли закінчився телевізійний запис, до кімнати зайшла директор київської школи ч. 197 Світлана Куца, яка принесла вітання від учнів та учителів.

В цій школі Т. Луценко багато років викладала англійську мову, була заступником директора. Тепер школа носить ім'я Д. Луценка, у ній створено його музейну кімнату, відкриття якої відбулося 19 травня 1998 року. У цій школі син Сергій теж викладав англійську мову.

Експонати розповідають про життєвий і творчий шлях поета, рідне село, фронтові випробування вояка-автоматника, передчасну смерть улюбленої доньки Лариси. До його пісень написали музику 63 композитора. Понад 300 пісень створив Д. Луценко. У них – душа українського народу, його малої батьківщини і улюбленого Києва.

Олександер Костирко

Благодійна акція в університеті

КИЇВ. – 16 грудня 2010 року в Національному педагогічному університеті ім. Михайла Драгоманова відбулась благодійна акція, яку організував благодійний фонд „СОС Дитяче містечко", у якому задіяні студенти Інституту соціяльної роботи та управління цього університету. Студентки продавали вишиванки та іграшки, зроблені власноручно. Гроші від благодійної акції передані до благодійного фонду.

Цей фонд будує дитяче містечко, де діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, знайдуть любов та захищеність. Лише у Броварах є 70 покинутих дітей та дітей-сиріт. Саме тут 13 сімей проживатимуть у власних будинках. В кожній з них замінна мама виховуватиме п'ять-шість дітей.

Другий напрям діяльности фонду – профілактика соціяльного сирітства. Працівники фонду допомагають сім'ям консультаціями і продуктами харчування та споживання. 250 дітей в Києві та 150 дітей в Броварах отримують таку домопомогу. Компанія „Тетра Пак" допомагає фондові, надаючи щомісяця кожній дитині по три літри молока та соку.

Тетяна Курінна,
доцент Національного педагогічного університету ім. Михайла Драгоманова

Стародруки оживуть

Рукописний „Апостол", подарований Острозькій академії невідомим меценатом.

ОСТРОГ, Рівненська область. – У Національному університеті „Острозька академія" 25 січня відбулося урочисте відкриття першого в Україні Центру з вивчення стародруків, названого на честь відомого колекціонера старовинних друкованих видань Івана Кардаша.

Ректор академії, Герой України Ігор Пасічник повідомив, що в острозькій колекції стародруків зібрано багато безцінних. Серед них – унікальна Острозька Біблія 1581 року, яка потрапила до центру завдяки меценатам.

Одне з основних призначень центру– переклад сакральних книг. Початок цьому процесові дано працею проф. Рафаїла Турконяка, котрий українською переклав Острозьку Біблію.

Євген Цимбалюк

Укладено угоди про співпрацю з США

ЛУГАНСЬК. – 2 лютого під час семінару, присвяченого інвестиційному кліматові та можливостям підприємництва в Луганській області, було підписано Меморандум про співпрацю між Луганською обласною радою та Американською торговельною палатою в Україні та Меморандум про співробітництво між Реґіональним аґентством сприяння інвестиціям та Американською торговельною палатою в Україні.

Меморандуми підписали голова Луганської обласної ради Валерій Голенко, директор Реґіонального аґентства сприяння інвестиціям Юрій Бережний та президент Американської торговельної палати в Україні Хорхе Зукоскі.

Метою підписання меморандумів є об'єднання зусиль, спрямованих на покращення інвестиційного клімату та посилення конкурентоспроможності та інвестиційної привабливости України в цілому та Луганської области зокрема.

Цим семінаром Американська торговельна палата в Україні розпочала серію заходів „Інвестиційний потенціял реґіонів", під час яких учасникам буде представлено інвестиційні можливості реґіонів України.

Світлана Сторожук

Президент Американської Торговельної Палати в Україні Хорхе Зукоскі (зліва) та голова Луганської обласної ради Валерій Голенко. Фото: Юлія Чумак

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ“, січень 2011 р.

100 дол.	Гіщинський, М. Д.	Toreka, KS
75	Бучинські Б. і О.	Glendora, CA
55	Карпенко Андрій	Des Plaines, IL
	Латишевські Ганна і Олександер	Sag Harbor, NY
	Макар Євген	Mountainside, NJ
	Скоп Віра	La Mesa, CA
	Ставничий Юрій	Kinnelon, NJ
50	Анонім	
	Процишин Микола	La Salle, QC, Canada
	Бадинський Ю.	Phoenix, AZ
	Байляк Р.	Mattituck, NY
	Харкевич О.	Park Ridge, IL
	Федаші А. і О.	Oradell, NJ
	Ґуртлер В.	Lancaster, PA
40	Шевченко Олексій	Bridgewater, NJ
30	Бук Юрій	Las Vegas, NV
	Музичка Ярослав	Canton, OH
	Підвербицький А.	Randolph, NJ
25	Білан В.	Rochester, NY
	Худовський В.	Wethersfield, CT
	Кокі І.	Providence, RI
	Дикий Д.	Forest Hills, NY
	Ґелетканич Р.	Bedford, NH
	Глебовіч В.	Kensington, CT
	Гусак І.	Morristown, NJ
	Гірняк А.	Clifton, NJ
	Камінський Е.	Jackson Heights, NY
	Караван О.	Inverness, IL
	Карпенко А.	Des Plaines, IL
	Козак Л.	North Port, FL
	Кузич Т.	Glen Ellyn, IL
	Матковський С.	Rochester, NY
	Мельниченко Е.	Owings, MD
	Онуфрейчуки Б. і К.	Watchung, NJ
	Полатайко Г.	Bethel Park, PA
	Ратич Р.	Edison, NJ
	Рихтицький Н.	Warren, MI
	Стахів Й.	Canyon Lake, TX
	Торієлі М.	Colonia, NJ
	Байко Петро	Parma, OH
	Феш Михайло	Tucson, AZ
	Ілюк Зіна	Belle Harbor, NY
	Мандич Петро	Rollinsford, NH
	Мичковська Любомира (в пам'ять Неонілі Винарської)	Broadview Hts., OH
	Ткачук Явдоха	Philadelphia, PA
	Торієлі Марта	Colonia, NJ
20	Баранецький А.	Short Hills, NJ
	Бук Ю.	Las Vegas, NV
	Держко Е. С.	Lorton, VA
20 дол.	Лоїк В.	Salt Lake City, UT
	Ликтей К.	Utica, NY
	Мосійчук А.	Clearwater, FL
	Свансон А.	Palo Alto, CA
	Бобяк Олександра	Astoria, NY
	Ярмолюк Марія	Russellville, AR
	Крамарчук Мирон	St. Anthony, MN
15	Бойцуняк Олена	Warren, MI
	Бурак Любов	Easton, PA
	Черко Лаврін	Omaha, NE
	Дорожинська Марія	North Port, FL
	Глинський Борис	Vienna, VA
	Колінко Оксана	Philadelphia, PA
	Личик Віктор	Arlington, VA
	Шмідт Роберт	Birmingham, MI
	Целевич І.	Morton Grove, IL
	Гаврильців П.	Ludlow, MA
	Костюк Т.	Silver Spring, MD
	Леськів А.	East Hanover, NJ
	Новак Л.	Chicago, IL
	Семенюк М.	Minneapolis, MN
	Семків Й.	Boiling Springs, PA
10	Бартків О.	Jersey City, NJ
	Бортновський М.	Los Angeles, CA
	Чипак О.	Wayne, NJ
	Демидович Х.	Livingston, NJ
	Ґонзале Л.	Lynbrook, NY
	Глинський Б.	Vienna, VA
	Карпенко Б.	Southfield, MI
	Король В.	Warm Mineral Spr., FL
	Крамаренко М.	East Windsor, NJ
	Маєвська Х.	Cos Cob, CT
	Мацко С.	Hoffman Estates, IL
	Мороз М.	Manchester, CT
	Рабій І.	Utica, NY
	Романишин П.	Arvada, CO
	Руб Ґ.	Belleville, MI
	Слиж Р.	Raleigh, NC
	Субчак Б.	Canton, OH
	Тершаковець М.	Millburn, NJ
	Думка Анна	New York, NY
	Фарботник Михайло	Syracuse, NY
	Фрідріх Петро	North Port, FL
	Ганушевська Іванна	North Providence, RI
	Голюка Олександра	Flushing, NY
	Качмар Христина	Media, PA
	Каващь Михайло	Parma, OH
	Кочман Ярослава	Toms River, NJ
	Кравчук-Велс Наталія	Silver Spring, MD
	Куріній Михайло	Berlin, MD
10 дол.	Ліщук Володимир	South River, NJ
	Малащук Ірина	Etobicoke, ON, Canada
	Олиник Степанія	Warm Mineral Spr., FL
	Поліщуки Анна і Петро	Cheektowaga, NY
	Радловський Богдан	Elmwood Park, IL
	Сенхищак Мирон	Aliquippa, PA
	Свєчковська Галина	Berkeley Springs, WV
	Сива Анна	Chula Vista, CA
	Васічко Іван	Carteret, NJ
	Васічко Володимир	Flemington, NJ
	Вітрик Євгенія	Minneapolis, MN
5	Батіг Володимир	Baldwin, NY
	Билень Ярослав	Chicago, IL
	Хміляк Василь	Cleveland, OH
	Чухта Петро	Bristol, CT
	Данилюк Анна	Warren, MI
	Ґолія З.	Tarpon Springs, FL
	Ґордон Валентина	Port Charlotte, FL
	Горчаківський Володимир	Denver, CO
	Грибінська Світлана	Toronto, ON, Canada
	Гурин Тамара	Miami Beach, FL
	Криси В. і І.	Parma, OH
	Кучарська Ольга	Montreal QC, Canada
	Лебедь Дмитро	Kent, WA
	Ложницький Василь	West Haven, CT
	Нагребецький Роман	Halifax, NS, Canada
	Рибак Роман	St. Paul, MN
	Савка Лариса	Des Plaines, IL
	Швейко Лена	Fullerton, CA
	Старух Теофіль	Alexandria, VA
	Столярська Анна	Omaha, NE
	Щеснюк Евдокія	Honey Brook, PA
	Вішка Семен	Chester, NY
	Гафткович Н.	Wethersfield, CT
	Голунко Л.	Richmond, VA
	Голик С.	Scranton, PA
	Кутний Б.	Saukville, WI
	Ляш Л.	Union, NJ
	Літош Е.	Bronx, NY
	Павлович Л.	Union, NJ
	Підгірний І.	Parma, OH
	Полатайко Г.	Bethel Park, PA
	Шашкевич С.	Torrance, CA
	Щеґлов Н.	Jackson Heights, NY
	Васинчук Л.	Bartlett, IL
2	Швайкун К.	Warren, MI
	Разом:	**2,617 дол.**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи“ – найстаршої української газети в світі.

Новини...

(Закінчення зі стор. 14)

М. Парипса.

Ведучі концерту Денис Богдан та Акбота Мамбетова розповіли про історію домрового та бандурного народного мистецтва, славетних акинів, кобзарів і бандуристів, представили кожного з учасників святкового дійства.

У концерті виступили співаки Аміргалі Бекбулатов, Олександер Верещак, дует А. Бекбулатова і Г. Підлипної-Григоріаді. Вершиною концерту став спільний виступ бандуристів та домристів, які під проводом А. Апушевої та Г. Підлипної-Григоріаді виконали українську народну пісню „Несе Галя воду“ і казахську пісню „Гульдераїм“.

Ансамбль „Чарівні струни“ та співочий гурт „Чорнобривці“ подарували глядачам чудові українські співанки, а подружжя Алія і Талап Апушеви, акомпаніюючи на домрах, виконали казахські музично-пісенні твори.

Прозвучав віночок українських та казахських мелодій у виконанні інструментального квартету „Япурай“. Віртуозно грала домристка Оркен Каїргельди.

Завершальним акордом свята став виступ народного хорового колективу українського Товариства, який виконав пісню „Струна Вересая“, авторами якої є поет Михайло Гапон і самодіяльний композитор Олег Лєнський. У виконані хору пролунала також патріотична пісня „Мій Казахстан“.

Усі учасники програми та їхні керівники отримали Почесні грамоти Асоціяції „Українці Казахстану“ і Товариства української культури ім. Т. Шевченка, а також цінні подарунки та квіти.

Особливі оплески заслужили режисер-постановник програми Леоніда Рябініна, художні керівники творчих колективів Петро Маслій, Г. Підлипна-Григоріаді, А. Апушева і директор Будинку дружби Римтай Шокеєв.

Фіналом заходу стала пісня „Атамекен“, яку заспівували казахською і українською мовами усі учасники концертної програми – понад 50 осіб. Підспівувала їм уся заля.

Михайло Голованчук

Вісті ЗУАДК-у

ДО УВАГИ КАНДИДАТІВ НА АМЕРИКАНСЬКЕ ГРОМАДЯНСТВО

- Інформаційне бюро ЗУАДК-у влаштовує курс американського громадянства, який почнеться 18-го березня і триватиме до 20-го травня 2011 р.
- Лекції відбуватимуться що п'ятниці, від години 7-ої до 9-ої вечора, один раз в тиждень у приміщенні Злученого Українського Американського Допомогового Комітету при 1206 Cottman Ave., у Філядельфії, Па.
- Курс безкоштовний. Реєстрація - 25 дол. (включає підручник, 100 питань і відповідей, CD's та інші потрібні матеріяли).
- Реєстрація відбудеться в п'ятницю,11-го березня 2011 р. від 7-ої до 9-ої год. вечора в приміщенні ЗУАДК-у.
- Можна зголошуватися вже тепер на число 215-728-1630 від понеділка до п'ятниці в годинах від 9:30 ранку до 2:30 по полудні.
- Кандидати на американське громадянство, які мешкають поза Філядельфією в США, можуть одержати пакет згаданого курсу виславши чек на 30 дол.(із зазначенням **citizenship**) на адресу:

United Ukrainian American Relief Committee, 1206 Cottman Avenue, Philadelphia, PA 19111.

Як організувати протест... за гроші

7 лютого в інтернеті з'явилося багато повідомлень від різних інформаційних аґенцій та засобів масової інформації про акцію протесту асамблеї „За права жінок похилого віку", яка відбулася 27 січня в Києві. Учасниці акції вийшли до будинку Адміністрації Президента з плякатами „Першій леді – свободу від домашнього арешту", „Люда, вийди в люди!", „Вітя! Покажи світові Люду!". Вони також скандували: „Людмила – наша сила!", „Свободу першій леді!" та „Людмилі – чай з Обамою! Людмилі – каву з Бруні!". Потім пікетувальниці змінили місце і гасла, перейшли на Банкову вулицю, де стали скандувати: „Україна – не Іран! Янукович – не тиран!". На плякатах були вимоги: „Довічну владу Януковичу!", „Вікторе! Будь з нами вічно!"

Впродовж тижня асамблея „За права жінок похилого віку!" була в центрі уваги українських та закордонних засобів масової інформації. З'ясувалося, що весь проєкт із жінками, які нібито відстоюють права Людмили Янукович, було зфабриковано від самого початку. Повідомлення про акцію оприлюднили „Українська правда", газети „День", „Високий замок", „Кореспондент", „Український тиждень", Радіо „Ехо Москви" та інші. Воно з'явилося на польських, німецьких, литовських, білоруських та вірменських інтернет-сторінках.

Привід для цього акції дав скандал з демонстрантами на Майдані Незалежности та Софійській площі, яких найняли за гроші до участи у вічах з нагоди Дня Соборности, але своєчасно не заплатили. Про те, що платні політичні акції організовують спеціяльно навчені „ляльководи", стало відомо, але більшість засобів масової інформації оминули цю тему.

Тоді телеканал „ТВі" зважився на досить ризикований експеримент. Журналіст Костянтин Усов розшукав людей, котрі організовують такі штучні акції. Таких у Києві не так і багато – близько 10 осіб. Але вони за три дні можуть організувати 10-тисячне віче.

Зустріч з „ляльководом" Олегом Дичиком була зфільмована на кілька камер. Наступного дня знімальна група „ТВі" з допомогою „ляльководів" провела акцію.

За пів години до її початку було розіслано повідомлення для преси. На подію з'явилися журналісти.

31 січня Людмила Янукович відкривала будинок культури в селі Бобрикове. Репортери знову посилалися на асамблею „За права жінок похилого віку!". 1 лютого засоби масової інформації повідомили, що Л. Янукович обрано почесною головою асамблеї „За права жінок похилого віку!". Ніхто не спромігся перевірити, чи існує взагалі така асамблея.

Останньою краплею в морі дезінформації стало повідомлення видання „Kyiv Post" 4 лютого: „Асамблея захисту жінок похилого віку" плянує послати делеґацію на засідання Комітету ПАРЕ щодо рівних можливостей жінок та чоловіків у Парижі".

Таким чином, журналіст К. Усов викрив організаторів платних політичних акцій і недбалість цілої низки редакцій.

„Свобода" ...

(Закінчення зі стор. 5)

Франко. (Для мене він в першій мірі журналіст – жив з писання репортажів з кримінальних судів.) Треба буде зробити пошук в цифровому архіві перед 1916 роком. Це в тому році І. Франко помер.

І ще раз – дякую усім які творять і фундують „Свободу" на коліні."

Вашінґтон

Звільнено за „телячу мову"

Перше місце в інтернеті серед новин наприкінці січня посіло відеоповідомлення з Одеси, яке зафіксувало, як 22 січня на вулиці Гаванній інспектор автоінспекції, старший сержант Олександер Швець (номер посвідчення ОД-0148) на прохання водія спілкуватися з ним державною мовою проголосив: „Нє понімаю тєлячью мову". На запитання водія, чи означає це, що він не любить державну мову, міліціонер відповів російською мовою: „Ні, абсолютно. Ніколи в житті її не полюблю, кажу з повною упевненістю".

Відеофільм викликав велике обурення в Україні і спроби виправдати одесита на московських телеканалах. Прем'єр-міністер України Микола Азаров заявив, що міністер внутрішніх справ Анатолій Могильов має дати відповідну оцінку і зробити висновки в рамках тієї виховної роботи, що проводиться в Міністерстві внутрішніх справ.

26 січня інспектора О. Швеця було звільнено з служби, заходи дисциплінарного впливу були також ужиті до його керівників.

„Працівника Державної автомобільної інспекції Олександра Швеця звільнили незаконно, – заявив 28 січня народний депутат з фракції Партії Реґіонів Вадим Колесніченко. На думку парляментарія, інспектор вимагав, щоб з ним розмовляли українською або російською мовами, а не „телячою", якою, по суті, є суржик. „Я б точно так само вчинив. Розмовляючи, поважай російську і українську мови, а суржиком розмовляти – означає не поважати мову", – підкреслив В. Колесніченко.

Провідник партії „Родіна" Ігор Марков підтримав В. Колесніченка: „Я переконаний, що професіоналізм людини залежить не від того, любить вона державну мову, чи ні. Тому ми допоможемо Олександру Швецю з працевлаштуванням".

Левко Хмельковський

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Відбудеться Міжнародний конкурс ім. Квітки Цісик

ЛЬВІВ. – Українська Американська Координаційна Рада, компанія „ArtEmes Entertainment Production" з США та громадська організація „Галицькі фестини" у Львові у співпраці з Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діяспорою Національного університету „Львівська Політехніка" за фінансової та організаційної підтримки меценатів та спонзорів оголосили конкурс виконавців українського романсу – солістів-вокалістів.

Вокальні твори у супроводі інструментальної музики або фонограми мають бути виключно україномовні, один – обов'язково з творчого доробку Квітки Цісик.

Проїзд учасників до Львова і повернення здійснюються за рахунок конкурсантів, а перебування у Львові – за рахунок організаторів конкурсу. Вік учасників – від 15 до 35 років.

Конкурс триватиме у три етапи. Перший етап – дистанційний – 25 березня. Другий етап – відбірковий– 2 квітня. Третій етап – фінальний– 3 квітня.

Заяви на участь у конкурсі приймаються до 25 березня за адресою: Громадська організація „Галицькі фестини", вул. Миколи Хвильового, 29/85, Львів, 79059, Ukraine. Електронна адреса: galfest@gmail.com. Контактна інформація: Галина Дмитришин, тел. (067-670-54-04, 050-370-47-51).

Галина Дмитришин

У СВІТІ ПОЕЗІЇ

Вірші і дії донецької вчительки Зіни Гіленко

Від моїх друзів я багато чула про „Свободу", яка користується повагою серед української спільноти Америки. Тому й вирішила надіслати розповідь про вчительку української мови і літератури Зіну Гіленко і її вірші.

Трохи про себе. Я багато років працювала у міській газеті „Гірник" (в місті Торезі) на Донеччині. З 1986 року живу в Тернополі, де працювала у газеті „Вільне життя", але через помилку лікарів 16 років тому стала інвалідом зору.

Живу одна – батьки, чоловік і син відійшли за обрій. Добрі люди допомогли мені у вирішенні багатьох побутових проблем. Ось і цього листа пише моя добра помічниця Катруся Бучинська.

Я продовжую підтримувати зв'язок з газетою „Вільне життя" і Національним радіо України, з яким з яким співпрацювала до втрати зору.

Гарне село Благодатне – найбільше на Донеччині, багате своїми людьми, історією і традиціями. У самому центрі села височіє нова церква, зведена на підвалинах старої, зруйнованої у 1920-их роках.

Церква – як писанка, вся квітує українськими рушниками. Серед них і місцеві, і галицькі, і волинські, наддніпрянські... Збирали їх по всій Україні. Дуже людям хотілося, щоб на батьківщині Патріярха Філарета була справжня українська церква.

Пам'ятаю, як до мене люди приносили свої вишивки. Ми висилали рушники до З. Гіленко, яка подала ідею прикрасити українську церкву в рідному селі Патріярха вишиванками з усіх куточків України. Рушники з різних реґіонів України було представлено на виставці в школі. Патріярх Філарет був зворушений красою храму.

Вихованці сільської вчительки З. Гіленко неодноразово посідали перші місця в міжнародних конкурсах, що їх проводили Союз Українок та Міжнародна спілка українських жіночих організацій.

Всі вони залюблені в рідне село, і є справжніми патріотами рідної землі, як і їхня вчителька, з поезією якої, маю надію, з цікавістю ознайомляться в США.

Надія Кучер,
Тернопіль

Єднаймося

*До України прихились
Окрайчик раю на землі,
Вкраїно, наш куточок раю.
Як ти в біді, душа вмирає,
Окрайчик раю на землі.
До України прихились,
До її заходу і сходу.
Ми – діти одного народу,
До України прихились.
Вкраїна нас із далини
Вся манить і не відпускає.
Пресвітлуй український краю,
Ти снишся й десь на чужині.
До України прихились,
Вона – єдина нам у світі,
Її заповідь нам дітям
До України прихились.*

Тобі

*Колишуть думу тисячу століть
Смереки на Карпатськім перевалі...
І ми – удвох. Молю – спинися мить,
Щоб і розлуки нас не розділяли.
Щоб так навік: рука в руці,
Плече – в плече, а очі – в очі.
Твоїх очей ласкаві промінці,
Щоб зігрівали в непривітні ночі.
Стою в мовчанні, трепетна й легка.
Дума моя і безборонна, й світла.
Молюсь – за тебе, бачиш: я така
Була осіння, а тобі – розквітла.*

Краю мій Донецький

*В небесах високих жайвори співають,
Що такого краю на землі немає.
Є тут ріки й гори, є море синє, –
Краю мій Донецький, часточка Вкраїни.
Звідусіль ми серцем линемо до тебе,
Соняшником сонце тут сміється з неба.
У степах буяє材材материнка мила.
Рідна наша земле, це нас ти зростила.
Рідні пісня й слово хай частіш лунають,
Хай про радість люди тут завжди співають.
Хай про тебе слава та й по світі лине
Краю мій Донецький, часточка Вкраїни.*

Поки живе прабабусине слово

*Матінка-мова – наш код генетичний,
Пісня й молитва, і щастя, й журба.
Як би усім від сьогодні – довічно
Витравить з себе манкурта-раба?
Поки живе прабабусине слово,
Поки в устах рідна пісня бринить –
Пам'ять народу поклич на розмову,
Хай твоє серце за мову болить.*

Половецька баба

*Не задля моди чи чиєсь зваби
Від першої до першої зорі
Стоїть і дума половецька баба.
Їй, древній, стільки думати не гріх.
Стоїть і дума... Їй – тисячоліття...
Все дума й дума, хай тим думам грець,
Одним-одна самотина у світі
Давно із часом дибає на герць.
Чи сняться древні половецькі коні,
тарпани дикі й сива ковила?
Чи – половчани, піші і комонні,
Чи – вороний, що зп'явся дибала?
Чи вогнище, що творить половчанка?
А чи стріла, що ранить може вмить?
Стоїть і дума баба, мовби часу бранка,
Немов затята у степу стоїть.
А велет-степ – він без межі і краю.
Кого на світі він лиш не тримав.
І гот, і гун серед цього розмаю
І воював й дівчат своїх кохав
Він – вічний степ. А баба – не суперниця
В змаганні з ним, і з часом, що все лічить.
Завмерла баба... Дума... Трави стеляться...
Степ думу дума.
Баба все стоїть...*

Зіна Гіленко,
село Благодатне, Амвросіївський район,
Донецька область

Коротко...

Університет для міліціонерів

СУМИ. – В управлінні внутрішніх справ України 7 лютого відбулось перше навчання працівників міліції у спеціяльно відкритому при управлінні „Університеті культури". Головна мета занять – культурне та естетичне виховання правоохоронців, підвищення рівня їхнього морального та духовного розвитку, розширення світогляду. На лекції до міліціонерів запрошують поетів, музикантів, художників, громадських діячів. *(УНІАН)*

Буде пам'ятник Раїсі Кириченко

ПОЛТАВА.– У Полтаві триває процес увічнення пам'яті співачки Раїси Кириченко. Місто, в якому одна з вулиць уже носить її ім'я, 8 лютого остаточно визначилося в питанні встановлення монументу улюбленій артистці. Згідно з проєктом, створеним архітектором Миколою Цисем, Р. Кириченко, яку полтавці зазвичай називали Чураївною за її неперевершене виконання народних пісень, оживе в бронзі саме в цьому образі. Його динаміку посилює характерний жест співачки – широко розведені, немов крила, руки. На постаменті будуть викарбувані слова однієї з пісень Чураївни: „Дарую вам люди на щастя та будні ту пісню, що серцем з дитинства взяла". Монумент встановлять на вулиці Раїси Кириченко. *(Укрінформ)*

Українець переміг у конкурсі

КИЇВ. – Киянин Борис Гришкевич 13 січня увійшов до складу переможців конкурсу короткометражних фільмів „Life in a Day", який організував відеосервіс YouTube. Він створив 30-хвилинний фільм „Іванки. Один день у Карпатах". Його герої – місцеві мешканці, які високо в горах пасуть овець.

Фільм розпочинається ранковим умиванням пастухів, їхніми побутовими розмовами, і на відео можна простежити повністю їхній день, побачити гостей, які приїздять їх навідати.

Конкурс проводився з ініціятиви відомих кінорежисерів Рідлі Скота та Кевіна Макдональда. *(Бі-Бі-Сі)*

У Києві малюють казкову мапу України

КИЇВ. – В столиці України 9 лютого почали створення казкової мапи, яка об'єднає всю інформацію про місця народження героїв українського фолкльору та сучасних казок. З-поміж перших героїв, які потраплять на мапу, будуть відомі українські богатирі Кирило Кожум'яка і Котигорошко, коротун Незнайко і навіть Коза-дереза, чиє місце народження приписується Київській області.

На віртуальній казковій мапі будуть вказані місця, де встановлені пам'ятники, проходять свята, присвячені народним героям, а також розміщені леґенди, що підтверджують появу того чи іншого героя в цьому місті чи області.

Автор проєкту – Всеукраїнське художнє аґентство „Традиція". *(„Кореспондент")*

Москва в поході...

(Закінчення зі стор. 16)

дента Віктора Ющенка, вірного УПЦ КП, у якій Літургія правиться українською мовою.

Місцеві вірні УПЦ МП постійно просять відправляти Божественну Літургію церковнослов'янською мовою у сільському храмі УПЦ КП, яку збудував колишній Президент в 2007 році, під керівництвом свого старшого брата Петра Ющенка.

Сумський єпископ УПЦ МП Євголій нещодавно зустрічався з П. Ющенком і просив, щоб місцевим парафіянам надали церковний вівтар, у чому народний депутат категорично відмовив, знаючи узурпаторську тактику УПЦ МП.

Найпоширеніша стратегія Московського патріярхату – зводити невеликі каплички чи ставити намети біля якоїсь святині без отримання офіційних дозволів на побудову. Тоді ці структури поступово розширюються.

Каплиця біля місця Десятинної церкви збільшилася вдвічі після того, як постала у 2007 році.

Це було зроблено без урядового дозволу, підтверджує Василь Присяжнюк, колишній директор Головного управління містобудування, архітектури та дизайну міського середовища.

Коли територію вже захоплено, політики надають Московському патріярхату всі потрібні дозволи. Влада дозволяє Московському патріярхатові брати участь у такій аґресивній діяльності не лише тому, що багато хто з її представників – це колишні комуністи з українофобними поглядами, зазначає експерт.

Корумповані політики можуть використовувати УПЦ МП для крадіжки грошей з державного бюджету, натякає Сергій Кролевець, колишній генеральний директор Києво-Печерського історико-культурного заповідника, який перебував на цій посаді 15 років до свого звільнення у 2010 році.

Як державні, так і місцеві чиновники виділяють чималі суми, інколи мільйони долярів, з річних бюджетів для відновлення і розвитку структур УПЦ МП, яка за законом не зобов'язана надавати фінансові звіти, сказав він в інтерв'ю „The Ukrainian Weekly" у серпні 2010 року.

Хоча церквам заповідника Печерської Лаври між 2007 та 2009 роками мало бути призначено 6 млн. дол. на реконструкцію та реставраційні роботи, до адміністрації заповідника, за словами С. Кролевця, зобов'язаного звітувати згідно зі законом, з державного бюджету нічого не надійшло.

„Чому гроші Міністерства культури виділяються напряму церкві? – риторично питає він. – І це колишній міністер культури Оксана Білозір підписала цей указ перша у 2005 році. 2 млн. дол. перших пішло за Президента Ющенко і за міністра О. Білозір.

Пішло 2 млн. грн. на виконання реставраційних робіт напряму церкві, і ці роботи виконуються без документації, без погоджень, без звітності".

„Ще влітку Київський патріярхат почав отримувати повідомлення, що місцева влада та спонсори чинять тиск на священиків та парафіян, змушуючи їх переходити в Московський патріярхат,– заявив Філарет. – До всіх цих подій прямо причетні представники органів місцевої влади, а одночасність і скоординованість дій свідчить про те, що вони мають підтримку і зі столичних кабінетів.

За минулі місяці ця робота лише посилилася – в окремих єпархіях до 70 відс. священиків пройшли через подібні „співбесіди". Переконаний – подальша реалізація московського плану загрожує українському суспільству сильним збуренням".

ПОСТАТІ

Микола Вороний – остання трагічна сторінка

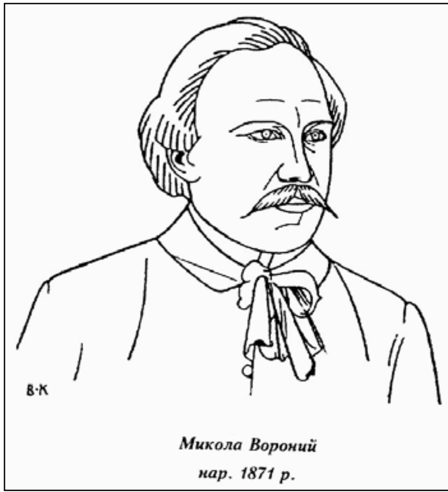

Микола Вороний
Мал. Василя Кричевського

Про те, що відомий поет, перекладач, критик та публіцист Микола Вороний останні півроку свого життя жив у маленькому містечку Новоукраїнці, що на Кіровоградщині, відомо небагатьом. Звісно, після встановлення меморіяльної дошки на будівлі районного будинку культури, де міститься бібліотека, мешканці маленького степового містечка знатимуть про це. Саме в приміщенні книгозбірні М. Вороний з осені 1937 року був чи не щоденним гостем.

М. Вороного на початку XX ст. називали автором маніфесту українського модернізму. Це, як і еміґрація до Львова, послужило чудовим ґрунтом для сталінської репресивної машини, якій він, справді, був світоглядно ворожий. Не дивно, що вже через вісім років після його повернення розпочались жорстокі переслідування: першого разу його засудили до трьох років виправно-трудових таборів.

Цей вирок з допомогою сина Марка, який тоді ще перебував на свободі, вдалося пом'якшити, замінивши засланням. Але твори, що видавалися і до, і після повернення, були вилучені з публічного обігу. М. Вороний змушений був виїхати з Києва. Вважалось, що з відтоді сліди його загубились.

Григорій Вервес, автор передмови до книги М. Вороного „Твори", виданої у 1989 році видавництвом „Дніпро", писав: „Довгий час існувала версія, що виїхав він до Воронежу, де й помер 1942 року". Але, як стверджує літературознавець, існують листи сина Марка вже з ув'язнення, де той свідчить, що не знає адреси батька, хоч часом одержує від нього допомогу. Г. Вервес також констатує, що помер поет в невідомому місці 24 квітня 1940 року. Але архівна справа, що зберігається у Кіровоградському обласному державному архіві, говорить про інше.

У вересні 1937 року М. Вороний приїхав у село Глиняне (тоді Піщанобрідського, а тепер Добровеличківського району). У Глиняному поет контактувався з Іваном Гуликом, племінником свого давнього знайомого Іоанна (Іоаникія) Шимановича. Можливо, саме за порадою останнього (якщо такий існував реально, бо всюдисущі органи НКВД його не знайшли і не арештували, як інших), М. Вороний приїхав у ці краї. Незаперечно те, що він шукав спокою і затишку, на які сподівався в українській провінції.

У селі він перебував близько місяця, після чого прибув до Новоукраїнки, де оселився у Мотрі Голуб. Вже пізніше, у 1957 році, коли поета реабілітовуватимуть, вона свідчитиме, що був з нього постоялець сумирний, невибагливий, багато читав і писав, через що не любив, коли в його кімнату заходили і відволікали від роботи, їжу готував собі сам або харчувався у їдальні. Найкращим приятелем М. Вороного у Новоукраїнці став завідувач місцевої бібліотеки Павло Андрієвський.

Поета на роботу ніде не брали (очевидно, діяла відповідна вказівка органів), два тижні він був коректором у районній газеті, але й звідти його „попросили". Директор місцевої школи Зіновій Гомонюк, з яким М. Вороний познайомився у тій же бібліотеці, відмовив йому у праці на підставі відсутности педагогічної освіти. Поет жив у злиднях, у постійних переживаннях про сина Марка, який був на той час уже в'язнем.

У 1941 році, після приходу німців, у містечку почала виходити газета „Українець", яка спершу мала виразний український характер. Навколо неї гуртувалися відроджені на той час осередки „Просвіти" та інших українських національно-патріотичних громадських організацій. Саме тоді 7 грудня 1941 року в цій газеті і з'явилася стаття-спогад П. Андрієвського „Микола Вороний", підписана псевдом Степовий. З неї виразно постають особливості перебування поета в Новоукраїнці:

„Середнього росту, кремезний дідусь з голеним обличчям, гострим поглядом, ціпком та окулярами. Міський бездоганний одяг, м'який фетровий капелюх – таким зовні я вперше побачив українського письменника Вороного Миколу Кіндратовича одного погожого дня у жовтні 1937 року. З творами його я був знайомий раніш, ще в часи масового вилучення творів українських письменників з бібліотек, десь у 1934-1935 роках.

...У той час М. В. було щось близько 65 років. У розмовах він часто розвивав якийсь проєкт, думку, але закінчував, тяжко зітхаючи: „Все це марно, адже ж я труп у розумінні радянських сатрапів". ... Його обсідали постійні думки про те, що життя дорожчає, а допомоги нема, ще ж і синові треба щось послати в далеку холодну Карелію.

Якось одного дня М. В. сказав: „Сьогодні ми в мене обідаємо!" Це вперше я був у нього на квартирі. Велика кімната з окремим парадним входом. Мене вразило те, що кімната була вбрана в українському стилі. Я зразу подумав, що це хазяйське, але виявилось – то власність Миколи Кіндратовича. На одній зі стін висіли, прикрашені вишитими рушниками, портрети українських письменників, імена яких тоді й вимовляти не можна було – все то засланці або розстріляні: Остап Вишня, Панів, Слюсаренко. (Через 20 років, у 1957-му, П. Андрієвський пригадає, що на його зауваження про заборону на ті імена М. Вороний відповів, що то його друзі і він від них не відмовиться за жодних обставин.) Багато говорив М. В. в той вечір. Слухаєш – мов живу книгу читаєш. Письменники, музиканти, театральні й громадські діячі, про яких вся країна знала, – ось коло його знайомих і друзів.

...Найтяжчі хвилини у М. В. були тоді, коли він згадував свого сина Марка, який встиг надрукувати книжечку своїх віршів. Ті вірші теж були вилучені з бібліотек. Читаючи вголос цю книжечку, Микола Кіндратович завжди плакав. А завтра збирав свіжі газети, особливо „Літературну газету", купував трохи жирів і все це відсилав Маркові.

...Основним майном його були ящики-шафи з книгами. Це була досить цінна бібліотека – „Історія літератури" С.Єфремова, „Історія України" М. Грушевського, „Історія літератури" Дорошкевича і багато інших книг з портретами авторів. Цей свій скарб він любив безмежно. Багато книг було і на чужоземних мовах (німецькою, англійською, латинською, французькою). В літературних енциклопедіях, показуючи дані про себе, він вказував на перекручування та замовчування деяких фактів. ...Одного разу в „Літературній газеті" було надруковано про „переоцінку цінностей" та про письменників, що давно визнали свої помилки, а такі, мовляв, письменники, як Вороний, ще і до цього часу мовчать, а між тим твір „Євшан-зілля" цілком реакційний.

...Кілька днів я не бачив Вороного, і лише випадково, в один погожий день ми зустрілися. Це був останній вечір нашої розмови.

Весною 1938 року кілька десятків людей було арештовано. Арештували також учня дев'ятої кляси Миколу Воронька. А ще через два-три дні, коли я йшов вулицею, мене покликали. Дивлюсь, іде Вороний, якийсь серйозний, підтягнутий, каже: „Мене тимчасово затримано, очевидно, непорозуміння, іду в міліцію, придивіться до мого майна". Не знав він, що його вже шукають і нерозторопні міліціонери замість нього арештували учня Воронька (потім школяра випустили). Але про це ми дізнались пізніше.

Через кілька днів я ще раз побачив Миколу Вороного в дворі НКВД, коли його вели в партії арештованих. Звідти він не повернувся. Не зміг я виконати і його останній наказ щодо майна, бо хазяйка квартири, коли я прийшов до неї, сказала: „Все забрано в НКВД".

Справа ч. 3945, у якій містяться документи про М. Вороного, колективна – заарештовано 13 осіб з сіл Глиняного, Піщаного Броду та сусідньої Гнатівки. Звинувачення: участь у контрреволюційній націоналістичній організації з метою створення самостійної Української держави та відриву її від СРСР.

З текстів протоколів допиту М. Вороного (їх два, практично однаковісінькихъ) видно, що жодного живого слова поета там немає. Стандартні сухі вислови, що формулюють версію слідчого, з якою М. Вороний, очевидно, згодився, розуміючи, що протестувати даремно. Він підтвердив, що має давно, ще з середини 1920-их років, націоналістичні погляди, а в організацію його завербував той же знайомий І. Шиманович, за вказівкою якого поет приїхав у Глиняне і „завербував", у свою чергу, племінника свого знайомого... Жодного підтвердженого чи доведеного звинувачення. Із заарештованих у справі ніхто більше, крім І. Гулика, М. Вороного не знав. Але цього виявилося досить, щоб 29 квітня 1938 року усім їм винести смертні вироки.

Меморіяльна дошка Миколи Вороного на будівлі бібліотеки в Новоукраїнці.

У справі є виписки з актів про приведення вироку у виконання. Усіх 13 розстріляно 7 червня 1938 року опівночі.

П. Андрієвського арештували у березні 1945 року, звинувативши у прислужництві німцям – під час окупації, як і до неї, він працював завідувачем районної бібліотеки. Значне місце у звинуваченнях займають стосунки з М. Вороним. П. Андрієвський, очевидно, теж устами слідчого, змушений визнати: „Так, я знав, що Микола Вороний український націоналіст і що він розповсюджував націоналістичну літературу, з якою він особисто знайомив мене в його квартирі. Не заявив я у відповідні органи, тому що співчував Вороному у його антирадянських висловлюваннях, спрямованих проти партії і уряду і повністю поділяв його націоналістичні погляди".

27 вересня 1956 року правління Спілки письменників України надіслало прокуророві УРСР запит та творчу характеристику на М. Вороного. В запиті, підписаному Олесем Гончарем та Юрієм Смоличем, містилося прохання розглянути питання реабілітації поета.

Розслідування, проведене у 1956-1957 роках, показало безглуздість звинувачень, що інкримінувалися М. Вороному. Допитали і П. Андрієвського, який, відбувши 10 років виправно-трудових таборів, проживав у Добровеличківці. Зрозуміло, цього разу він не підтвердив будь-яких націоналістичних проявів у поведінці М. Вороного.

10 листопада 1957 року рішенням президії Кіровоградського обласного суду М. Вороного реабілітували. У справі міститься згадка про те, що його дружині було надіслано довідку про смерть у місцях ув'язнення. Можливо, саме тут криється загадка неправильної дати його смерти, адже рідним страчених органи НКВД не соромилися брехати.

Світлана Орел,
Кіровоград

Українському Інститутові Модерного Мистецтва виповнилося 40 років

ЧИКАҐО. – Українському Інститутові Модерного Мистецтва (УІММ) виповнилося 40 років. Впродовж цього часу в УІММ відбулося сотні різноманітних культурних заходів, серед яких безліч виставок сучасного мистецтва, вечорів клясичної та експериментальної музики, літературних зустрічей, театральних вистав, міжнародних мистецьких та навчальних програм, політичних лекцій та дискусій тощо.

Спершу була ідея заснування ґалерії, де мистці українського походження, але нетрадиційного експериментального бачення, могли б виставляти свої праці і, отже, пропаґувати сучасне українське мистецтво. Ця ідея давно переросла себе. Від перших років свого існування УІММ виконував функцію представлення різноплянових мистців та течій сучасного мистецтва не лише українців, намагаючись охопити все більше коло міжнародних талантів.

УІММ в Чикаґо є унікальним в своєму роді. Хоча в США та інших країнах світу існує багато установ, створених українцями-еміґрантами, які мають мистецькі колекції чи влаштовують виставки, але немає жодного, який цілковито зосередив би свою увагу на модерному, сучасному, нетрадиційному та експериментальному мистецтві. Чимала постійна колекція інституту має найбільшу у світі кількість творів понад 800 відомих мистців українського походження, а також визначних мистців Чикаґо та міжнародних майстрів. Постійна колекція УІММ була неодноразово відзначена багатьма критиками та колекціонерами. У ній представлено багато мистців світової слави, твори яких можна побачити в національних музеях та ґалеріях Европи і Америки.

2010 рік був особливо цікавим подіями, які привернули увагу широкого кола відвідувачів, захоплюючи майстерністю представлених визначних, молодих та маловідомих талантів. Серед них – виставка-спогад Андрія Коваленка. Народжений 1913 року в Україні, у 1947-1956 роках він жив у Бельгії. Пізніше еміґрував до Америки, оселився у Чикаґо, де жив надзвичайно скромно, повністю відданий своїй музі до самої смерти у 1989 році. Виставка представила його майстерність від ранніх акварелей, виконаних в Европі та олійних праць, написаних під впливом кубізму, до ікон, створених з ужитком „знайдених під ногами" речей. Його праці вразили глядача різноманітними техніками виконання, емоційністю та індивідуальним нетрадиційним баченням.

Як фраґменти з життя були відібрані для виставки праці мистця Анатолія Коломийця. Наповнені досвідом та професійною досконалістю, вони відрізнялися багатством техніки та кольоритом. Особливо запам'яталися дві роботи, створені незабаром після смерти його батька. Вони були результатом душевних переживань. Разом з найпізнішими працями на виставці були показані одні з найкращих та маловідомих робіт.

Великий резонанс викликала ювілейна експозиція Ґледіс Нілсон, яку УІММ представив разом з Ілинойським комітетом Національного музею жінок в мистецтві. Своєю працею Ґ. Нілсон допомогла притягнути увагу до мистецтва Чикаґо на національному рівні. Її праці наповнені гумором та багатою уявою. Під час виставки пам'ятним залишився вечір-інтерв'ю з Ґ. Нілсон, на якому вона відкрила декотрі секрети своєї творчости.

Український Інститут Модерного Мистецтва в Чикаґо.

В експозиції „Неосимволізм – мости в невідоме" було представлено ґрупу міжнародних мистців – Тома Бесона, Клавса Айтінґа, Тора Детвілера, Віліяма Платза, Станіслава Ґреждо та Христину Катракіс. Своєю творчістю вони реаґують на психологічне, соціяльне та політичне оточення XX-XXI ст.

Вагомою подією не тільки для УІММ, а й для міста була експозиція відтисків або принтів „Anchor Graphics and Chicago Print Makers Collaborative, 20 Years of Printmaking", яка показала спільний досвід найкращих майстрів Чикаґо у цьому ремеслі.

Ґармонійне поєднання творів мисткинь Корін Петерсон, Ані Антонович та Малґожати Неспозєваної було представлене в останній експозиції. Вони мають різний життєвий досвід, працюють з різними матеріялами та в різних техніках. І все ж в ґалерії Інституту вони були поєднані гармонією простору, композиції, кольору та філософської думки. К. Петерсон не одразу обрала шлях у мистецтві. Вивчаючи твори Карла Юнґа, вона захопилася аналізом власних снів, і прийшла до висновку, що повинна працювати з глиною. Сьогодні вона посідає достойне місце серед скульпторів Чикаґо. А. Антонович, подорожуючи багато по світі, споглядає та аналізує життя навколо і бачить красу в усьому: у потрісканих стінах старих будинків, у розбитих та вищерблених дорогах. Саме цій темі були присвячені її останні твори. М. Неспоздєвана з Польщі завжди була захоплена формами людського тіла та культурою і філософією Індії. Це можна було яскраво побачити в її працях. Благородність форм, композицій та кольорів цієї екпозиції створили прекрасну атмосферу для камерного концерту сучасної музики ансамблю „Маверик".

В УІММ можна насолодитися творчістю сучасних українських мистців зі Львова Світлана та Василя Яричів. Як в житті, так і в творчості вони поєднані. Їхні твори наповнюють теплом та кольоритом, а також заставляють замислитися над вічними темами сутности життя і любови.

Том Бесон. „Політ просвітленого нігіліста".

УІММ вступає на вищий рівень свого існування, покращуючи та побільшуючи свій простір, скеровуючи себе на більш новітні напрямки, намагаючись досягнути рівня ще більш цілеспрямованого мистецько-навчального закладу у сьогоднішньому культурному житті громади та міста.

Розпочато збір фондів, щоб закінчити перебудову і надалі займати провідну позицію серед мистецьких закладів сьогодення.

Протягом 2011 року найважливіші події, експозиції та програми будуть віддзеркалювати досягнення сучасного мистецтва, музики, літератури, завершаючи святкування великим бенкетом у жовтні.

Успішний вечір „Друзі УІММ запрошують своїх друзів!" відбувся 4 грудня 2010 року, на якому запрошені члени інституту зустрілися з старими друзями і познайомилися з новими, а також заохотили нових гостей до членства. У привітальному слові президент Орися Кардосо офіційно оголосила початок святкування 40-ліття УІММ.

Олена Смолинець

Андрій Коваленко. Ікона.

Ґладіс Нілсон. „День народження".

Анатолій Коломиєць. „Африканський мотив".

Св. п. Тетяна Раковська залишила подарунки дітям у Львові

Св. п. Тетяна Раковська

Минув рік, як відійшла у засвіти 1 січня 2010 року Тетяна Раковська – улюблена мама, бабуня і прабабуня, залишивши по собі велику рідню, добрих і вірних подруг та безліч споминів. Її життя було насичене працею і відданістю дітям, не тільки своїм, але також бідним дітям в Україні, які користуються з праці її рук. Вони будуть ще довго користатися у Львівському дитячому денному стаціонарі 5-ої міської поліклініки під дбайливим оком д-ра Лесі Гладун.

Т. Раковська, з дому Троц, народилася 17 грудня 1911 року в місті Білосток. Першу світову війну пережила в Києві. Вона часто розповідала, як відвідувала Печерську Лавру, як ходила купатися у Дніпрі. У Києві вона ходила до школи, закінчила курси ручних робіт. Дуже молодою одружилася і переїхала до Жидачева в Галичині.

Під час Другої світової війни вона виїхала на еміґрацію через Чехословаччину, Румунію, Австрію і опинилася в Німеччині. Там, в таборах біженців, працювала в Міжнародній допомоговій організації і в цей спосіб утримувала родину.

Після закінчення війни в 1945 року донька Лариса виїхала до Канади і спровадила всю родину до Едмонтону. Там Т. Раковська дістала працю у фабриці шиття. Це дало її спроможність послати доньок на студії. Лариса закінчила курс машинового провадження рахунків у підприємствах, а Людмила закінчила медичні студії і стала медсестрою.

В 1956 році родина переїхала до Торонто, де Т. Раковська продовжила працювати в кравецьких підприємствах. В 1981 році вона овдовіла і однією з перших оселилася в будинку свв. Петра і Павла в Торонто. Своїм умінням шиття вона допомагала прикрасити цей будинок – пошила серветки на столи, фіранки на вікна, інші потрібні речі. Брала активну участь при церкві свв. Петра і Павла, довгі літа провадила молитви на вервиці кожного вівтірка в каплиці.

Т. Раковська любила вишивати і обдаровувала вишивками і вишиваними іконами своїх дітей, внуків, правнуків і подруг. Після операції очей вона перейшла на плетення і виплітала коцики, шапочки, подушки і шалики. Коли її було 95 років, вона виплела 12 накривал на дитячі ліжечка у львівському шпиталику.

Не забувайте про Т. Раковську. Моліться так, як вона молилася, а Бог винагородить Вас за це.

Блаженні ті, що витримали терпеливо і вірно, бо перед ними отворять небесну браму і побачать вони Божу славу і засядуть по правиці Отця і будуть розкошувати в радощах дому Бога і царство їх не буде мати кінця.

Божена Ольшанівська,
Нюарк, Ню-Джерзі

У глибокому смутку повідомляємо, що 13 січня 2011 року на 22-му році життя відійшов на Вічну Ватру

СВ. П.

СТ. ПЛ.

АДРІЯН (АДЬО) СКАЛЬЧУК

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 18 січня 2011 року.
Похорон відбувся в середу, 19 січня 2011 року в Українській католицькій Церкві Непорочного Зачаття в Дітройті, Миш.

Залишилися в глибокому смутку:

мама	– Марта Король-Скальчук
тато	– Андрій (Ярий) Скальчук
брат	– Олесь Скальчук
сестра	– Стефця Король
дзядзьо і бабуня	– Ігор і Стефа Король
дідо	– Іван Скальчук
вуйко і тета	– Олесь і Вікторія Король
кузини	– Павло і Леся Король
тета і вуйко	– Божена і Ед Мацьоха

та ближча і дальша родина в Америці й Україні.

„Тишина у кімнаті моїй
Я дивлюсь із-за опущених вій
Як цвіте за вікном далина
У кімнаті моїй самота
І душа як ставок золотий
Тільки споминів хвилі по ній"
В. Сосюра

As the world breaks open tonight,
Tears fall down in plight,
Your heart beats open tonight
As the end won't come into sight.
But keep your head on the horizon,
The road bends high,
The intricate pathways of you and I
Shall someday meet again.
(Adio's Prayer, by his 2nd cousin Andriy Dudun)

Вічна Йому Пам'ять !

Тихо спи без тривог . . . тут є Бог . . . тут є Бог . . .

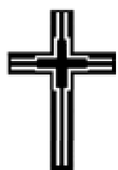

Повідомляємо українську громаду й приятелів, що 18 грудня 2010 року, на 90-му році життя після важкої, тривалої недуги відійшла у вічність на Сейнт-Томас

СВ.П.

СТЕФАНІЯ БУКШОВАНА-ЯЦИШИН

З молодих літ Стефанія активно включилась у громадське і політичне життя спершу в Арґентині, а згодом – у США. Після втрати у молодому віці улюбленого чоловіка, Стефанія всеціло віддалася суспільно-громадській та політичній праці. Тривалий час вона була членом Екзильного Уряду Української Народної Республіки, членом Екзекутиви Золотого Хреста. Як член Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, брала активну участь у політичних акціях.

Крім відповідального становища в Екзекутиві Українського Конґресового Комітету Америки Стефанія була до пізнього віку членом Управи Стейтової ради УККА Ню-Джерзі.

Залишені в глибокому смутку:

дочка	– Роксоляна Патер
внук	– Віктор Патер
внучка	– Богданна Патер

та ближча і дальша родина, приятелі у Тернополі й усій Україні.

Вічна Її пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

Харитативний Фонд Родини Ореста і Ліди Білоус

ділиться сумною вісткою з приятелями і знайомими, що в неділю, 16 січня 2011 р. на 76-му році життя у Львові відійшла у вічність

СВ. П.

ОЛЬГА ІСАЄВИЧ

Нар. 5 квітня 1935 р. на Чернігівщині.

Абсольвентка Львівського Університету, вдова по директору Інституту Українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України академіка Ярослава Ісаєвича, засновник та виконавчий директор Фонду Сейбр Світло у Львові. Це перша в Україні благодійна організація, яка збагатила сотні публічних, шкільних та університетських бібліотек України корисними книжками, в тому числі і книжками діяспори.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відслужив Ректор УКУ о. д-р Борис Ґудзяк у четвер, 20 січня 2011 р. у Львові на Личаківському цвинтарі.

Залишила у глибокому смутку:

доньок – ТЕТЯНУ з чоловіком ВАЛЕРІЄМ ПЕТЛІНИМ
– ОЛЕКСАНДРУ з чоловіком ТОМАСОМ МЕЙСОНОМ
онука – НЕСТОРА ЧОРНОВУСА з дружиною СОФІЄЮ

Вічна Її пам'ять!

Замість квітів просимо складати датки для Фонду Сейбр Світло через Фонд Сейбр.
Sabre Foundation c/o Tania Vitvitsky
872 Massachusetts Ave., Suite 2-1, Cambridge, MA 02139.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ
буде відправлена св. Літургія
в четвер, 24 лютого 2011 р. о год. 9 ранку
в Соборі Входу в Храм Пресвятої Богородиці, Норт Порт, Фльорида.

Доням та онукові Покійної складаємо щирі співчуття.

Ліда та Орест Білоус

Ділимося сумною вісткою, що 16 січня 2011 р. в Рочестері, Н. Й. відійшов у вічність на 89-му році життя наш найдорожчий Муж, Батько, Дідо і Брат

СВ. П.

БОГДАН ХОМ'ЯК

родом з Трускавця, Західня Україна.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 20 січня з похоронного заведення Павла Геріса до церкви Богоявлення, а відтак на цвинтар Св. Гробу в Рочестері, Н. Й.

Покійний залишив у смутку:

дружину – ЛІДІЮ (з дому ГОРОДЕЦЬКА)
синів – АНДРІЯ
– МИРОНА з дружиною ЖЕНЕТ
внуків – МИХАЙЛА і ХРИСТИНУ
дві сестри з родинами у Трускавці, Західня Україна.

Вічна Йому пам'ять!

Сонце зайшло за Говерлю-гору.
Господь покликав душу мою
На вічний спочинок, де болю нема.
Ні горя, ні смутку, лиш вічна весна.

Прощаюся з вами, мої дорогі,
Родино, знакомі і юні друзі.
Ми стрінемось знову на Рідній Землі,
Будемо згадувати літа молоді.

Богдан Хом`як
(1-15-1923 - 1-16-2011)

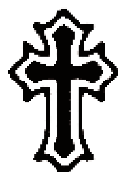

Ділимося сумною вісткою, що 2 лютого 2011 р. відійшов від нас найдорожчий Тато, Дзядзьо та Прадід

СВ. П.

ВАСИЛЬ ДУДИНСЬКИЙ

нар. 20 березня 1921 р. в с. Шапалів, Ярослав.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 5 лютого в Українській католицькій церкві Пресвятої Трійці в Кергонксоні, Н. Й. і на цвинтарі св. Духа у Гемптонбурґу, Н. Й.

У глибокому смутку залишилися:

доня – АЛЕКСАНДРА ГАНДЗІЙ
син – ОРЕСТ з дружиною БАРБАРОЮ
внуки – ДАМ'ЯН ГАНДЗІЙ з дружиною РЕНАТОЮ
– НЕСТОР ГАНДЗІЙ
– АНДРІЙ ДУДИНСЬКИЙ
правнуки – МАТЕЙ, СТЕФАН і СОФІЯ ГАНДЗІЙ
та ближча і дальша родина в ЗСА та в Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів пожертви в пам'ять Покійного просимо складати на фонд Children of Chornobyl Relief & Development Fund for: Orophange Program, 60-C N. Jefferson Rd., Whippany, NJ 07981.

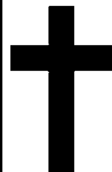

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

зі смутком повідомляє членів Головного Уряду, членів 305 відділу УНС та всю українську громаду, що 31 січня 2011 р. відійшла у вічність секретар 305 відділу, яка займала цю посаду протягом 35 років

СВ. П.

МАРҐАРЕТА ГЕНТОШ

24 грудня 1926 р. – 31 січня 2011 р.

Марґарета Гентош була довголітнім прихильником УНС. Її відданість Українському Народному Союзові залишиться в пам'яті союзовців назавжди.

Екзекутивний Комітет та все членство УНС висловлюють щирі співчуття дочкам Керол Данлап та Дарлін Гентош, сестрам Лорейн і Джоан, братам Джакові, Йосифові і Франкові, 7 внукам, 8 правнукам, племінникам і племінницям.

Вічна Їй пам'ять!